

Estenomit ja ammattiliitot

Nea-Mari Neziri ja Saara Ruukonen

2020 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Estenomit ja ammattiliitot

Nea-Mari Neziri, Saara Ruokonen
Kauneudenhoitoalan koulutus
Estenomi (AMK)
Opinnäytetyö
Syyskuu/2020

Nea-Mari Neziri, Saara Ruokonen

Estenomit ja ammattiliitot

Vuosi 2020 Sivumäärä 45

Opinnäytetyön päätavoitteina oli selvittää, mihin ammattiliittoihin estenomit kuuluvat ja mihin liittoihin he voisivat kuulua. Samalla selvitettiin, millaista edunvalvontaa ja millaisia palveluja eri ammattiliitot voivat estenomeille tarjota. Työssä tarkasteltiin myös eri tekijöiden vaikutusta estenomien järjestäytymiseen. Tutkimus toteutettiin Laurea-ammattikorkeakoululle.

Teoriaosuudessa tarkasteltiin ammattiliittoja sekä keskusjärjestöjä. Teoriassa avattiin myös aikaisemmin tehtyjä aiheeseen liittyviä tutkimuksia ja estenomien työllistymistä. Tutkimuksen ensimmäinen osa toteutettiin estenomeille ja alan opiskelijoille käyttäen Google Forms -kyselylomaketta. Toinen osa toteutettiin lähettämällä valituille ammattiliitoille sähköpostikysely. Toteutuksessa hyödynnettiin pääosin kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä.

Suurin osa estenomeista koki ammattiliitot hyödyllisiksi, vaikka eivät olisi itse kuuluneet liittoon. Liittoon kuuluneista vastaajista suurimmalla osalla juuri estenomin tutkinto oli vaikuttanut ammattiliiton valintaan, vaikka he olisivat opiskelleet myös toisen tutkinnon. Ammattiliittokyselyn vastauksista nousi esille myös kolme ammattiliittoa, joiden jäseniksi estenomit eivät mahdollisesti voi liittyä.

Estenomikyselyn vastauksista voitiin päätellä, että osa heistä tarvitsi vielä lisää tietoa heille sopivista ammattiliitoista. Tutkimuksen avulla saatiin selville useita eri ammattiliittoja, joihin estenomit kuuluvat tai voivat liittyä. Suosituimmat liitot olivat PAM, MMA ja OAJ.

Asiasanat: estenomi, ammattiliitto, edunvalvonta

Nea-Mari Neziri, Saara Ruokonen

Bachelors of Beauty and Cosmetics and trade unions

Year 2020 Pages 45

The main goal of this bachelor's thesis was to clarify to which trade unions Bachelors of Beauty and Cosmetics belong or could belong to. The thesis also discussed which kind of promotion of interests and services different trade unions could provide to Bachelors of Beauty and Cosmetics. It was also examined how different factors had affected trade union memberships. The thesis was done in co-operation with Laurea University of Applied Sciences.

In the theoretical part trade unions and central labour organizations were viewed. Also, earlier trade union related research papers and the employment situation of Bachelors of Beauty and Cosmetics were discussed. The first part of the study was carried out by sending a Google Forms enquiry to Bachelors of Beauty and Cosmetics and to the students from the same field. The second part was carried out by sending an email enquiry to the selected trade unions. The study was implemented mostly by quantitative research methods.

The majority of the Bachelors of Beauty and Cosmetics felt that unions were important, even among the respondents who did not belong to any union. For most respondents who belonged to a union, the degree (Bachelor of Beauty and Cosmetics) had affected the choice of trade union more, even if they had studied another degree. From the responses to the e-mail enquiry came up three trade unions that Bachelors of Beauty and Cosmetics probably cannot join as members.

From the responses to the Google Form enquiry one could assume that some of the respondents need more information about potential trade unions that are suitable for them. The study brought up several different trade unions that have Bachelors of Beauty and Cosmetics as members or that could have them as members. The most favoured trade unions among the respondents were PAM, MMA and OAJ.

Keywords: bachelor of beauty and cosmetics, trade union, promotion of interests

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Käsitteet	7
2.1	Estenomi	7
2.2	Ammattiliitto	7
2.3	Edunvalvonta.....	7
3	Ammattiliitot Suomessa	8
3.1	Potentiaaliset liitot ja yhdistykset estenomeille.....	10
3.2	Ammattiliiton edut.....	12
4	Estenomien työllistyminen	12
5	Tutkimuksia ammattiyhdistysliikkeistä Suomessa	13
5.1	Palkansaajien järjestäytymiseen vaikuttavat tekijät.....	14
5.2	Työehtosopimusten kattavuus.....	16
5.3	Estenomiyhdistys	17
6	Tutkimuksen tarkoitus ja toteutus.....	18
6.1	Kvantitatiivinen tutkimus	18
6.2	Kvalitatiivinen tutkimus.....	19
7	Kyselyt ja tutkimustulokset.....	20
7.1	Estenomien kyselyn tulokset	20
7.2	Ammattiliittojen kyselyn tulokset	25
8	Tulosten analyysi	28
9	Pohdinta ja johtopäätökset.....	32
	Lähteet	34
	Kaaviot	37
	Kuviot.....	37
	Taulukot.....	37
	Liitteet	38

1 Johdanto

Estenomioiden erilaisista edunvalvontatarpeista kertoo estenomioiden monipuoliset uramahdollisuudet ja erityyppiset työtehtävät: yhdelle sopiva ammattiliitto/yhdistys ei välttämättä vastaa toisen tarpeita. Riippuu omasta työtehtävästä ja työpaikasta, millainen ammattiliitto juuri itselleen sopii. Estenomit voivat olla töissä muun muassa myynnissä, maahantuonnissa, markkinoinnissa tai yrittäjinä. Vaihteleva työnkuva tekee yksinomaan estenomeille tarkoitusta liitosta haastavan. Toisaalta tradenomeilla on oma ammattiliittonsa, Tradenomit, vaikka heilläkin on hyvin erilaisia työmahdollisuuksia. Estenomeilla ei ole varsinaisesti omaa ammattiliittoa. Vuonna 2017 on alustavasti perustettu Estenomit ry, mutta sen toiminta on jäänyt toistaiseksi vähäiseksi.

Opinnäytetyön päätavoitteena on selvittää, mihin eri ammattiliittoihin tai yhdistyksiin estenomit kuuluvat ja mihin liittoihin he voivat ylipäänsä liittyä jäseniksi. Samalla selvitetään, millaista edunvalvontaa ja millaisia palveluita eri liitot voivat estenomeille tarjota. Työssä tarkastellaan myös, miten mahdolliset muut tutkimukset ovat vaikuttaneet liiton valintaan sekä eri tekijöiden vaikutusta ammattiliittoon kuulumiseen. Tutkimus toteutettiin liitoille lähetettävillä sähköpostikyselyillä sekä Facebookin Estenomit Pro -ryhmään jaetulla kyselylomakkeella. Opinnäytetyössä pohditaan myös estenomioiden erilaisia työmahdollisuuksia ja estenomitutkimuksen tunnettuutta. Teoriaosiossa käsitellään pääasiassa yleistä ammattiliittoihin liittyvää teoriaa, sillä estenomeista sekä estenomioiden suhteesta ammattiliittoihin on tällä hetkellä hyvin vähän saatavilla olevaa tietoa. Toisaalta yleinen teoria lisää ymmärrystä aihealuetta kohtaan.

Estenomiopintoihin kuuluu vähintään kaksi kymmenen viikon kokopäiväistä työharjoittelujaksoa, joista opiskelijat eivät pääsääntöisesti saa palkkaa. Oma ammattiliitto voisi tässä tapauksessa ajaa enemmän myös opiskelijoiden etua. Monella estenomiopiskelijalla on lisäksi valmiina jokin toinen tutkinto jo pohjalla, kuten kosmetologin, parturi-kampaajan, tradenomin tai farmaseutin tutkinto, mitä ei aina huomioida harjoittelun palkkauksessa.

Opinnäytetyö tehdään Laurea-ammattikorkeakoululle kauneudenhoitoalan koulutusohjelman yksikölle. Tietoa on tarkoitus hyödyntää estenomioiden opetuksessa ja tarjota heti alussa laajempaa tietoa siitä, mihin ammattiliittoihin/yhdistyksiin opiskelija voi mahdollisesti jo opintojensa aikana ja valmistuttuaan liittyä jäseneksi. Erilaiset uratavoitteet vaativat erilaista edunvalvontaa. Tulevaisuudessa estenomit ovat tietoisempia oikeuksistaan työelämässä nykyistä enemmän.

2 Käsitteet

Tässä osiossa käydään läpi opinnäytetyön aihealueen keskeisimpiä termejä ja käsitteitä. Tarkoituksena on luoda tekstistä näin kokonaisuudessaan helposti ymmärrettävä myös sellaisille lukijoille, joille aihealue - ammattiliittojen merkitys ja toimikuva sekä estenomi käsitteenä - ei ole entuudestaan tuttu.

2.1 Estenomi

Estenomi on kauneudenhoitolan ammattikorkeakoulututkinto. Estenomin suomenkielinen tutkinto Laurea-ammattikorkeakoulussa koostuu liiketalouden ja kosmetiikan raaka-aineiden kemian opinnoista (Laurea 2019). Ruotsinkielisessä tutkinnossa ammattikorkeakoulu Noviassa korostetaan stailausta, myyntiä ja markkinointia enemmän kuin kemiaa (Yrkeshögskolan Novia 2019).

Estenomi voi työskennellä esimerkiksi tuotepäällikkönä, ostajana, kouluttajana tai opettajana, jos hän on saanut ammatillisen opettajan pätevyyden (Laurea 2019). Estenomi voi suuntautua moniin muihinkin työtehtäviin.

2.2 Ammattiliitto

Ammattiliitto on työntekijöiden järjestö, joka koostuu saman toimialan työntekijöistä. Liiton tarkoituksena on neuvotella työnantajien kanssa palkoista, työajoista sekä muista työsuhteen edellytyksistä ja työehdoista omalla alallaan. Liitot käyttävät organisaatiovahvuuttaan myös puolustaessaan jäsenillensä hyödyllistä sosiaalipolitiikkaa sekä lainsäädäntöä. (Eurofound 2009.)

2.3 Edunvalvonta

Edunvalvonnalla tarkoitetaan tässä aiheyhteydessä ammattiliittojen ja -yhdistysten tarjoamia edunvalvontapalveluita. Edunvalvontaan kuuluvat muun muassa työehtosopimukset ja luottamusmiehet sekä työsuojeluvaltuutetut. Luottamusmiehet edustavat liittoa ja siihen kuuluvia työntekijöitä itse työpaikoilla ja valvovat erityisesti työehtosopimuksen ja työelämän lakien noudattamista. Luottamusmies katsoo, että kaikkia työntekijöitä kohdellaan samantarvoisesti ja oikeudenmukaisesti, ja antaa tarvittaessa neuvontaa työntekijöille sekä neuvottelee henkilöstöä koskevilla asioilla työnantajan kanssa. Luottamusmies voi edustaa myös koko henkilökuntaa, vaikka kaikki eivät kuuluisi liittoon. Ammattiliitot tarjoavat luottamusmiehille usein monipuolista koulutusta tehtävänsä. (tyoelamaan.fi 2019 a.)

Työsuojeluvaltuutettu taas seuraa työpaikan työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen liittyviä seikkoja. Työnantajan nimittämä työsuojelupäällikkö tulisi löytyä jokaiselta työpaikalta ja kymmenen hengen työpaikoilta tai sitä suuremmilta myös työsuojeluvaltuutettu. Aja-

tuksena on näin jakaa tietoa työturvallisuudesta sekä lisätä konkreettisesti työturvallisuutta työpaikoilla ja kehittää sitä myös yhdessä työntekijöiden kanssa. (tyoelamaan.fi 2019 a.)

Työehto- ja virkaehtosopimusten neuvottelemisen työnantajaosapuolen kanssa kuuluu ammattiliittojen tärkeimpiin tehtäviin. Nämä sopimukset määrittelevät muun muassa eri alojen palkat, palkankorotukset sekä muut työedut, kuten tauot ja lomat. Sopimukset ovat yleensä määräaikaaisia, noin 1-3 vuoden mittaisia, minkä jälkeen sopimukset pyritään neuvottelemaan uudelleen. (tyoelamaan.fi 2019 b.)

3 Ammattiliitot Suomessa

Suomalaisista suurin osa kuuluu johonkin ammattiliittoon. Työntekijäliitot asettuvat Suomessa pääosin kolmen keskusjärjestön alle: nämä ovat korkeasti koulutettujen työmarkkinajärjestö Akava, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK sekä Suomen Ammattijärjestöjen Keskusjärjestö SAK. (infoFinland.fi 2019.)

Akavan jäsenet työskentelevät korkeakoulutusta vaativissa tehtävissä, muun muassa insinööreinä, opettajina, lääkäreinä, sosiaalialan ammattilaisina sekä farmaseutteina. STTK:n jäsenet toimivat toimihenkilötehtävissä, kuten poliiseina, valtion virkamiehinä, sairaanhoitajina ja pankkivirkailijoina. SAK:n jäseniä taas ovat muun muassa myyjät, tarjoilijat, leipurit, kirvesmiehet ja metsurit - niin kutsutuissa työntekijäammateissa toimivat henkilöt. (SAK, STTK ja Akava 2019.) Taulukossa 1 on luokiteltu keskusjärjestöjen jäsenien toimialoja prosentuaalisesti tarkemmin (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019).

Kaikki	1989	1994	2001	2004	2009	2013	2017
Teollisuus	34,9	32,1	31,2	31,2	29,8	27,7	26,3
Yksityiset palvelut	22,6	25,2	27,6	27,6	32,1	34,6	36,2
Julkiset palvelut	40	40,8	40	39,8	37	36,8	36,6
Alkutuotanto	2,2	1,1	1,2	1,4	1,1	0,9	0,9
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N (1000)	1576	1678	1635	1581	1580	1514	1414
SAK	1989	1994	2001	2004	2009	2013	2017
Teollisuus	45,3	42,1	43,6	43,7	43,3	40,2	39,9
Yksityiset palvelut	24,3	29,4	27,9	29,7	34,6	39,1	39,3
Julkiset palvelut	27,9	26,5	27,1	24,7	20,9	19,6	19,6
Alkutuotanto	2,2	1,6	1,4	1,8	1,2	1,1	1,2
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N (1000)	900	911	834	794	749	694	612
AKAVA	1989	1994	2001	2004	2009	2013	2017
Teollisuus	17,3	18,2	18,7	21,1	19,5	20,7	20,5
Yksityiset palvelut	15,7	17,5	26	23,3	31	31,3	31,7
Julkiset palvelut	64,5	61,2	55,1	55,2	48,8	47,7	47,5
Alkutuotanto	0,5	0,3	0,2	0,4	0,2	0,3	0,3
Muut	2	2,8	-	-	-	-	-
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N (1000)	183	237	291	312	383	403	414
STTK	1989	1994	2001	2004	2009	2013	2017
	TTK/TVK						
Teollisuus	22,3	20,9	18,2	16,9	15,9	13,5	10,8
Yksityiset palvelut	20,6	21,4	28	26,9	28,3	30,7	36,0
Julkiset palvelut	54	56,2	52,4	54,8	53,5	54,8	52,2
Alkutuotanto	3	0,6	1,4	1,4	1,7	1,0	1,0
Muut	0,1	0,9	-	-	-	-	-
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N (1000)	473	530	510	474	448	416	388

Taulukko 1: Toimialat keskusjärjestöittäin eri vuosina % (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019).

Akavalla on 36 jäsenjärjestöä, ja se edustaa palkansaajien lisäksi yrittäjiä, ammatinharjoittajia sekä opiskelijoita. Se on poliittisesti sitoutumaton keskusjärjestö ja sen liittoihin kuuluu 608 000 jäsentä. Puolet jäsenistä on miehiä ja puolet naisia. Puolet jäsenistä toimivat yksityissektorin puolella ja puolet julkisella puolella. Vähintään alemman korkeakoulututkinnon on suorittanut noin 80 prosenttia jäsenistöstä. Jäsenistön keskipalkka on noin 4000 euroa kuukaudessa. (Akava 2019.)

STTK on poliittisesti sitoutumaton ja moniarvoinen ammattilaisten keskusjärjestö, jolla on 14 jäsenliittoa. Jäseniä järjestöllä on noin 500 000. Vähän alle 80 prosenttia jäsenistä on naisia ja jäsenistön keskipalkka on noin 3000 euroa kuukaudessa. Jäsenistä 35 prosentilla on korkeakoulututkinto. Julkisella sektorilla työskentelee 55 prosenttia ja yksityisellä 45 prosenttia jäsenistä. (STTK 2019 a ja b.)

SAK:n keskusjärjestöön kuuluu 17 jäsenliittoa ja noin 900 000 jäsentä. SAK:n ammattiliitot edustavat teollisuuden, kuljetusalojen, julkisen sektorin ja yksityisten palvelualojen työntekijöitä sekä kulttuurialojen, huippu-urheilun ja viestinnän ammattilaisia. (SAK 2019 a.) Vuoden 2019 jäsentutkimuksen perusteella (rajattu 20-40-vuotiaille jäsenille) 16 prosenttia vastan- neista on korkeakoulutettuja, 66 prosentilla on ammattitutkinto ja 11 prosentilla ei ole am- matillista tutkintoa (SAK 2019 b).

3.1 Potentiaaliset liitot ja yhdistykset estenomeille

Estenomitutkinnon tarjoaman osaamisen perusteella potentiaalisia yhdistyksiä ja liittoja löy- tyy useita riippuen työtehtävistä. Kaupalliseen osaamiseen, markkinointiin ja yrittäjyyteen nojaavia ammattiliittoja on silti enemmän kuin suoraan kauneusalaan tai kemiaan liittyviä liittoja. Kaupallisissa työtehtävissä olevalle estenomille voisi sopia Tradenomit (ent. Tra- denomiliitto TRAL ry), Suomen Markkinointiliitto ry tai Myynnin ja Markkinoinnin Ammattilai- set ry. Myyntitehtävissä olevalle sopiva liitto voi olla myös Palvelualojen Ammattiliitto PAM. Kemian teollisuudessa työskentelevät voivat kuulua Teollisuusliittoon, ja toimihenkilönä tai esimiehenä työskentelevät Ammattiliitto Prohon tai Toimihenkilöliitto ERTO ry:hyn. Yrittäjät voivat liittyä Suomen Yrittäjiin. Esimiestehtävissä tai asiantuntijatehtävissä olevat voisivat kuulua myös YTY-liittoon. Pedagogisia opintoja tehnyt estenomi voi työskennellä myös ope- tustehtävissä esimerkiksi ammattikoulussa ja korkeakoulussa, jolloin Opetusalan ammattijär- jestö OAJ on varteenotettava vaihtoehto. Lehtien toimituksissa työskentelee myös laajasti eri aloilta valmistuneita henkilöitä, jotka kuuluvat mahdollisesti Journalistiliittoon.

Edellä mainituista liitoista Tradenomit, Myynnin ja Markkinoinnin Ammattilaiset ry, YTY ja OAJ ovat kaikki AKAVA:n jäsenliittoja. Tradenomit on tutkintopohjainen ammattiliitto, joka ajaa tradenomien etuja toimialasta huolimatta (Tradenomiliitto 2016). Myynnin ja Markki- noinnin Ammattilaiset ry eli MMA on järjestö, jonka jäsenet työskentelevät myynnin, markki- noinnin tai ostojen parissa (Akava 2019). YTY toimii järjestönä, jonka jäsenyys pohjautuu työntekijän asemaan. Järjestöllä on noin 11000 jäsentä, jotka tulevat monilta eri aloilta, esimerkiksi finanssialalta ja kaupan alalta. (YTY 2020.) OAJ on järjestö, joka hoitaa koulutus- kasvatus- sekä tutkimusalan työntekijöiden edunvalvontaa. Opetusalan ammattijärjestö toimii aina varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen, ja sillä on myös kansainvälistä toimintaa. (OAJ 2020.)

Palvelualojen Ammattiliitto PAM sekä Teollisuusliitto kuuluvat keskusjärjestö SAK:iin. PAM on vuonna 2000 perustettu ammattiliitto, johon kuuluu noin 210 000 (v. 2019) yksityisellä palvelualalla työskentelevää jäsentä. Liiton jäsenet työskentelevät muun muassa kaupan alalla, ravintolapalveluissa ja vartiointialalla. (PAM 2020 a.) Teollisuusliittoon kuuluu jäseniä työalan ja työtehtävien perusteella. Jäsenien tulee työskennellä jollakin liiton sopimusallalla, jotka ovat kemian sektorin, teknologiasektorin, puutuotesektorin ja erityisalojen sektorin alla. (Teollisuusliitto 2020.)

STTK:n ammattijärjestöön mainituista liitoista kuuluvat Ammattiliitto Pro sekä Toimihenkilöliitto ERTO. Pro on noin 120 000 jäsenen liitto, jonka jäsenten ei tarvitse työskennellä vain rajatuilla aloilla. Liittoon voivat kuulua esimerkiksi asiantuntijat, esimiehet ja muut ammattilaiset. (PRO 2020.) Toimihenkilöliitto ERTO on selvästi Pro:ta pienempi liitto. Jäseniä sillä on noin 15 000, joista suurin osa on naisia. Liittoon kuuluu jäseniä monilta eri aloilta yksityiseltä puolelta. Jäsenet voivat työskennellä esimerkiksi digimediassa tai liikunnan, logistiikan, kulttuurin tai markkinointiviestinnän parissa. (ERTO 2020.)

Suomen Markkinointiliitto ry eli MARK on tarkoitettu markkinoinnin ammattilaisille. MARKin jäseneksi voi liittyä markkinoinnissa työskentelevä henkilö tai alaa opiskeleva henkilö. Jäseniä voivat olla myös oikeuskelpoinen markkinointialan yritys tai yhteisö. Myös rekisteröity yhdistys, joka toimii liiton tavoitteiden toteuttamiseksi, voi liittyä MARKiin. Liiton tavoite on muun muassa kehittää markkinoinnin laatua sekä lisätä tietoa markkinoinnista ja sen vaikutuksista yhteiskuntaan sekä elinkeinoelämään. (MARK Markkinointiliitto 2011.)

Suomen Yrittäjät keskusjärjestöön kuuluu yli 115 000 jäsenyritystä muun muassa palvelun ja teollisuuden aloilta. 24-vuotiaan järjestön jäseniin kuuluu niin yksinyrittäjiä kuin työnantajayrityksiä. (Suomen Yrittäjät 2020 a.) Järjestön tavoitteena on yrittäjien aseman ja olojen kohentaminen (Suomen Yrittäjät 2020 b).

Edunvalvontaa toimitustyötä tekeville henkilöille järjestää Suomen Journalistiliitto. Liiton jäseneksi voi liittyä myös freelancer-toimittajat sekä muut pääosin journalistisesta työstä elantonsa saavat henkilöt sekä alan opiskelijat, opettajat ja tutkijat. Näiden lisäksi tiedotusvälineissä, uutistoimistossa tai muissa vastaavissa yrityksissä ohjelmatyötä tekevä henkilö voi kuulua liittoon. (Suomen Journalistiliitto 2017.) Liiton tehtävänä on journalismin ja sen eettisten säännöksiensä puolien pitäminen sekä sananvapauden kehittäminen (Suomen Journalistiliitto 2020 a).

Vaikka kaikki edellä mainitut eivät ole varsinaisia ammattiliittoja - eli markkinointialaan keskittyvä yhdistys MARK ja elinkeinoelämän järjestö Suomen Yrittäjät - on ne silti otettu työssä huomioon estenomiin moninaisten työmahdollisuuksien vuoksi. Tässä työssä toimijoita ei joka kohdassa erotella yhdistystyyppin perusteella, vaan niihin voidaan viitata yleisesti esimerkiksi

liittoina. Yhdistysten eroista on silti hyvä olla tietoinen. Suurin osa työssä mainituista toimituksista on joka tapauksessa ammattiliittoja.

3.2 Ammattiliiton edut

Ammattiliitot toimivat työntekijöiden eduksi. Liitot muun muassa neuvottelevat työnantajien kanssa työehtosopimuksista, joissa määritetään esimerkiksi vähimmäispalkat, työajat, sairausajanpalkka, ylityökorvaukset ja lomat. Työehtosopimuksella taataan työntekijälle paremmat edut kuin lailla. Ammattiliiton jäsenenä saa liitolta tai työpaikan luottamusmieheltä tukea ja neuvontaa riitatilanteissa sekä arkisissa työasioissa. Monet liitot järjestävät jäsenilleen myös erilaisia koulutuksia ja muuta toimintaa. Liitot voivat tarjota jäsenilleen myös muita ylimääräisiä etuja ja alennuksia. (SAK 2019 c.)

4 Estenomien työllistyminen

Kauneudenhoitoalan palveluilla on suurta kysyntää, koska ihmiset haluavat investoida nykyään yhä enemmän itsensä hoitamiseen sekä omaan ulkonäköönsä. Alalla tarvitaan vankkaa osaamista perusasioista, mutta tulevaisuudessa erikoisosaamisen tarve kasvaa. Yhteistyötaitojen, IT-taitojen sekä kansainvälisyyden ja tuotekehityksen seuraamisen merkitys tulee korostumaan. (Ammattinetti 2020.)

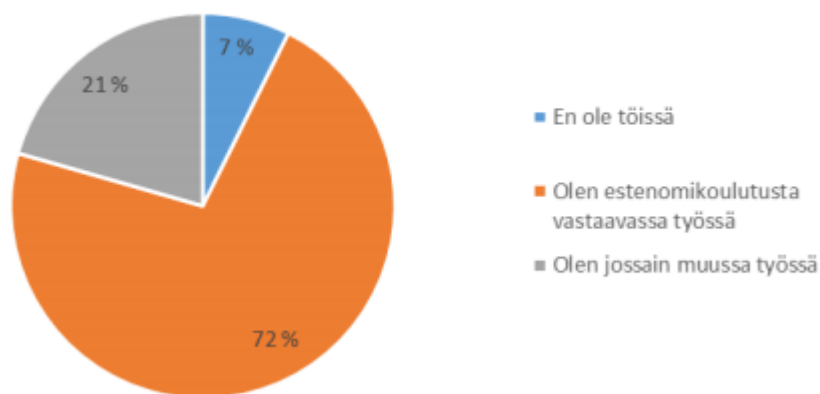
Kauneudenhoitoalan suomenkielinen ammattikorkeakoulututkinnon koulutusohjelma on laaja-alainen, minkä takia valmistuneet voivat työllistyä monella eri nimikkeellä, mutta yleisimpiä työnimikkeitä ovat tuotepäällikkö, kouluttaja ja ostaja. Myös esimerkiksi kosmetiikan valmistukseen, myyntiin tai markkinointiin liittyvät työt ovat mahdollisia. Osa opiskelijoista tulee koulutukseen kosmetologin tai parturi-kampaajan tutkinto-opintojen jälkeen, mikä lisää työllistymismahdollisuuksia myös kauneudenhoitoalan ammatinopettajaksi. (Laurea 2019.)

Novia-ammattikorkeakoulussa ruotsinkieliset opinnot suorittanut voi työllistyä muun muassa stylistiksi, tyylisuunnittelijaksi tai konsultiksi yrityksille. Noviasta valmistuneet estenomit voivat työskennellä myös ostojen ja myynnin parissa. (Yrkeshögskolan Novia 2019.)

Essi Salaoudjin on kirjoittanut vuonna 2015 opinnäytetyön estenomien työllistymisestä. Työn tarkoituksena oli selvittää kyselyn avulla valmistuneiden estenomien työllisyystilanne, jotta estenomit sekä alan opiskelijat saisivat tietoa tulevaisuuden työmahdollisuuksista. Tilastokeskuksen tietojen perusteella 2005 ja 2014 välisenä aikana estenomeja oli valmistunut 590. Sähköisenä toteutettuun kyselyyn vastasi 68 henkilöä, joista suurin osa oli Laurea-ammattikorkeakoulusta valmistuneita. Salaoudji sai kyselyn avulla selville, että suurin osa vastanneista oli työllistynyt koulutusta vastaaviin töihin suhteellisen nopeasti valmistumisen jälkeen ja että suurin osa vastanneista ylipäättensä oli saanut estenomikoulutusta vastaavan

työn (Kuvio 1.). Kyselyssä esille tulleita ammatteja olivat muun muassa ammatinopettaja, yrittäjä, koulutuspäällikkö ja tiedottaja. Myös ammatteja, jotka eivät vastaa koulutusta tuli esille. (Salaoudji 2015.)

Miten kuvailisit tämän hetkistä työtilannettasi?

Kuvio 1: Valmistuneiden estenomiä työllisyystilanne. (Salaoudji 2015)

Vuoden 2020 keväällä valmistui myös toinen opinnäytetyö estenomiä työllistymisestä. Ida Suntio tutki työssään sitä, kuinka estenomit ovat työllistyneet valmistumisensa jälkeen ja sitä, millaiseksi he kokivat estenomikoulutuksen. Työssä ei kuitenkaan tutkittu estenomiä työttömyyttä. Työn tuloksissa toivottiin koulutukseen lisäpanostusta erityisesti liiketalouden osalta. Työssä kerrottiin estenomitutkimuksen olevan tunnettu ja arvostettu juuri kauneusalan töitä etsittäessä, mutta monilla muilla aloilla sen olevan vielä tuntematon ja siksi vähemmän arvostettu. Suntion tutkimustuloksista kävi ilmi, että tutkimuksessa mukana olleista estenomeista 82 prosenttia oli työllistynyt kauneusalanalle. Esiin nousi useita eri työtehtäviä, joilla estenomit työskentelivät. Näitä löytyi muun muassa markkinoinnin, maahantuonnin sekä ope-
tustehtävien puolelta. Moni toimi myös yrittäjänä. (Suntio 2020.)

5 Tutkimuksia ammattiyhdistysliikkeistä Suomessa

Suomessa vuonna 1918 työväenluokan kaksi päätehtävää - teollisuudessa työskentelevät työläiset ja maaseudun proletariaatit - alkoivat etäännyä toisistaan, jolloin työnantajat pääsivät kontrolloimaan työmarkkinoita pääosin. Työnantajat alkoivat järjestäytyä 1920-luvulla vahvistaakseen asemiaan entisestään: yritysten kollektiivinen ja isällinen johtaminen toimivat sen keinoina. 1920-luvun lopulla tuotannosta haluttiin kurinalaisempaa ja luotettavampaa, jolloin johtamisesta ja käytännöistä työntekijöitä kohtaan tuli systemaattisempaa: työntekijät luoki-

telttiin luotettaviin ja epäluotettaviin sekä vakituisiin ja satunnaisiin. Noina aikoina työläisten liittojärjestäytyminen oli vielä epävarmalla pohjalla. (Blom 1988.)

Yllä on kuvattu Pauli Kettusen tutkimusta sosialidemokratiasta ja ammattiyhdistysliikkeestä Suomessa itsenäisyyden ensimmäisinä vuosina. Paljon on muuttunut tämän jälkeen ja ammattiliittojen asema on vahvistunut. Tutkimuksia tai selvityksiä ammattiliitoista Suomessa on tehty pääosin valtion ja suurimpien keskusjärjestöjen osalta. Tässä osiossa keskitytään työ- ja elinkeinoministeriön teettämiin tutkimuksiin. Lopussa käydään lyhyesti läpi myös Estenomit ry:hyn liittyviä opinnäytetöitä.

5.1 Palkansaajien järjestäytymiseen vaikuttavat tekijät

Työministeriö on toteuttanut Suomessa useampia tutkimuksia palkansaajien järjestäytymisestä, joista uusin on julkaistu vuonna 2019: tutkimuksessa verrataan vuoden 2017 järjestäytymistietoja aiempien vuosien tutkimuksiin. Tutkimuksessa tarkastellaan myös järjestäytymisastetta, joka tarkoittaa edunvalvonnan piirissä olevien jäsenten määrää suhteutettuna palkansaajien ja työttömien yhteismäärään. Vuoden 2017 lopussa järjestäytymisaste oli 59,4 prosenttia, kun taas edeltävän vastaavan tutkimuksen, joka tehtiin vuonna 2013, järjestäytymisaste oli 64,5 prosenttia (Taulukko 2.). Neljän vuoden aikana järjestäytymisaste on siis laskenut vähän yli viisi prosenttia. Laskua on tapahtunut niin nais- kuin miesjäsenien osalta. Naisien järjestäytymisaste on ollut jo aiemmissa tutkimuksissa ja on myös uusimmassa tutkimuksessa edelleen korkeampi kuin miesten. Eri aloja tarkastellessa yksityisillä palvelualoilla järjestäytyminen on vähäisempää kuin julkisella sektorilla ja teollisuudessa (Taulukko 2.). (Ahtinen 2019 a.)

Järjestäytymisastetta mitattaessa pyritään tarkastelemaan edunvalvonnan piirissä olevien perusjoukkoa jättämällä vapaajäsenet, eläkeläiset, opiskelijat ja yrittäjät sen ulkopuolelle. Edunvalvonnan piirin perusjoukkoon jäävät siis palkansaajajäsenet ja työttömät jäsenet. Valintaa perustellaan sillä, että kokonaisjärjestäytymisaste, johon lasketaan kaikki liiton jäsenet - muun muassa opiskelijat ja eläkeläiset - vääristäisi todellista järjestäytymisen tulosta. Edunvalvonnan piirissä olevia verrataan tämän jälkeen potentiaalisten jäsenten määrään, jolloin muodostuu edunvalvonnan piirissä olevien järjestäytymisaste.

2013	teollisuus	yks. palvelut	julk.palvelut	alk.	yhteensä
Järjestäytyneet	418747	525626	556787	12888	1514048
Potentiaaliset jäsenet	518000	1019000	730000	36000	2346000
Järjestäytymisaste	80,8	51,6	76,3	35,8	64,5
2017	teollisuus	yks. palvelut	julk.palvelut	alk.	yhteensä
Järjestäytyneet	371112	511298	518681	12541	1413632
Potentiaaliset jäsenet	515700	1068100	712800	39700	2381200
Järjestäytymisaste	71,8	47,9	72,8	31,6	59,4

Taulukko 2: Edunvalvonnan piirissä olevien järjestäytymisaste toimialoittain vuosina 2013 ja 2017 (Ahtiainen 2019a).

Työministeriön ensimmäinen tutkimus palkansaajien järjestäytymisestä tehtiin vuonna 1989. Tutkimuksia on tämän jälkeen tehty noin neljän vuoden välein. Yhteensä tutkimuksia on tällä hetkellä tehty seitsemän, mukaan lukien vuoden 2017 selvitys. Tutkimus on toteutettu kyselyillä, jotka on lähetetty palkansaajajärjestöille. Kyselyjen avulla on saatu tietoa myös liittojen jäsenrakenteesta järjestäytymisprosentin lisäksi. Esimerkiksi 90-luvulla suurten keskusjärjestöjen määrä supistui kolmeen TVK:n konkurssin jälkeen ja sen jäsenliitot siirtyivät STTK:n piiriin. Palvelualojen ammattiliitto PAM taas muodostui vuonna 2001, ja siihen sulautui useampia yksityisten palvelualojen liittoja. Osa liitoista on myös siirtänyt paikkaansa eri keskusjärjestöjen välillä. (Ahtiainen 2019 a.)

Vuoden 2017 tutkimukseen vastasi 99 prosenttia palkansaajaliittojen kokonaisjäsenmäärästä. STTK:sta vastattiin kaikista sen alla olevista jäsenliitoista. SAK:lta yksi jäsenliitto jätti vastaamatta ja Akavalta viisi. Palkansaajien järjestäytymistä koskeva selvitys on rinnakkaistutkimus vuonna 2007 aloitetulle työehtosopimusten kattavuustutkimukselle, joita on tehty neljä kappaletta tähän mennessä. (Ahtiainen 2019 a.) Toisesta tutkimuksesta kerrotaan tarkemmin seuraavassa luvussa.

Ensimmäisten järjestyneisyyttä selvittävien tutkimusten perusteella järjestäytymisprosentti on kasvanut lama-aikoina ja taas laskenut niinä aikoina, jolloin talous on ollut kasvussa (Taulukko 3). Järjestäytymiseen on vaikuttanut myös Yleisen työttömyyskassan YTK:n jäsenyyden yleistyminen. Raporteista on nähtävissä, että työttömyyskassojen jäsenyys on pysynyt kohtalaisesti samana eri vuosina, mutta liittojen jäsenyydet ovat olleet laskusuhdanteisia. Vuonna 2013 lama oli taas syvenemässä, mutta tutkimuksen mukaan järjestäytymisprosentti oli siitä huolimatta laskussa - samalla kun YTK-kassan jäsenmäärä oli edelleen tasaaisessa kasvussa. (Ahtiainen 2019 a.)

	1989	1994	2001	2004	2009	2013	2017
Ay-jäseniä	1901000	2064000	2082000	2107000	2148403	2157026	2043427
Jäsenistön erityisryhmät	325000	386000	447000	526142	568748	642982	629795
Edunvalvonnan piirissä	1576000	1678000	1635000	1580975	1579655	1514044	1413632
Palkansaajat ja työttömät	2193000	2137000	2298000	2292700	2343700	2345900	2381200
Edunvalvonnan piirissä w olevien järjestäytymisaste	71,9	78,5	71,2	69	67,4	64,5	59,4

Taulukko 3: Edunvalvonnan piirissä olevien järjestäytymisaste eri vuosina (Ahtiainen 2019a).

Palkansaajakeskusjärjestöissä järjestäytymisaste on noin 59,4 prosenttia ja työttömyyskassoissa taas 79,5 prosenttia. Erotusta selittää suurimmalta osalta 90-luvun alun liittymiset YTK-kassaan. Myös sukupuolten ero järjestäytymisessä on kasvanut jonkin verran: naiset kuuluvat keskusjärjestöjen liittoihin useammin kuin miehet. Eroa sukupuolten välillä on noin 14 prosenttia, ja se kasvaa edelleen. Miehet ovat liittyneet naisia useammin keskusjärjestöjen ulkopuolisiin työttömyyskassoihin. Yleisesti julkisella puolella, valtion ja kunnan palveluksessa, sekä teollisuudessa ollaan hyvin järjestäytyneitä. Vähiten järjestäytymistä on yksityisillä palvelualueilla. Julkisten toimintojen siirtäminen yksityiselle puolelle on voinut toisaalta lisätä yksityisen puolen järjestäytymisastetta. (Ahtiainen 2019 a.)

Myös iällä ja työsopimuksen tyyppillä näkyy olevan vaikutusta järjestäytymiseen. Tutkimuksen mukaan nuoret ovat selvästi vähemmän järjestäytyneitä kuin vanhemmat. Alle 30-vuotiaista vain 30 prosenttia on järjestäytynyt. Järjestäytymisprosentti kuitenkin kasvaa mentäessä 30 ikävuodesta ylöspäin. 60-vuotiailla ja sitä vanhemmilla järjestäytymisaste on yli 70 prosenttia. Erityisesti alle 30-vuotiailla osa-aikaisesti työskentelevillä järjestäytymisaste on hyvin alhainen: 18,7 prosenttia. Osa-aikaisuus vähentää järjestäytymisastetta kuitenkin kaikissa ikäryhmissä, vaikka suurin ero näkyykin alle 30-vuotiaiden tilastoissa. Määräaikaisten työntekijöiden järjestäytyminen noudattaa samaa kaavaa kuin osa-aikaistenkin. Vakituksessa työsuhhteessa olevat ovat siis todennäköisemmin järjestäytyneitä kuin osa-aikaisessa tai määräaikaisessa työsuhhteessa olevat. (Ahtiainen 2019 a.)

5.2 Työehtosopimusten kattavuus

Suomessa työehtosopimus on yleissitova, kun järjestäytyneiden työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien osuus on vähintään puolet kyseisen sopimusalan kaikista palkansaajista. Tällöin työehtosopimus koskee kaikkia sopimusalan työsuhhteita. Yleissitovaa työehtosopimusta noudattavat työnantajat, jotka eivät kuulu valtakunnallisen työntekijäliiton työehtosopimuksen piiriin. Vuonna 2001 uuden työehtosopimuslain laajennuksen jälkeen sopimusten 50 prosentin kattavuus ei ole ollut enää ainut ehto yleissitovuudessa. Sitoutuvuuteen vaikuttaa nykyään muun muassa alan työehtosopimustoiminnan vakiintuneisuus. (Ahtiainen 2019b.)

Työehtosopimusten kattavuudella tarkoitetaan henkilöiden, jotka ovat järjestäytyneiden työnantajien palveluksessa, suhdetta kaikkiin palkansaajiin. Aiheesta on tehty yhteensä neljä tutkimusta, joista uusin on tehty vuosien 2017-2018 tilastoja hyödyntäen. Julkisella puolella työehtosopimuksen piirissä ovat automaattisesti kaikki työntekijät, minkä vuoksi tätä sektoria ei ole tutkimuksissa huomioitu. Yksityisellä puolella työehtosopimusten piiriin kuului 83,8 prosenttia palkansaaajista vuonna 2017. Kummankin sektorin huomioon ottaen kokonaiskattavuus oli samana vuonna yhteensä 88,8 prosenttia. (Ahtiainen 2019b.)

Yksityisellä sektorilla työnantajien edustajana on yleensä jokin Elinkeinoelämän Keskusliiton jäsenliitoista ja julkisella puolella taas valtion tai kunnan työmarkkinalaitos. Palkansaaajien neuvottelijaosapuolena toimivat ammattiliitot. Jotta kattavuus voidaan laskea, tarvitaan tiedot alan työnantajien ja työntekijöiden määristä sekä järjestäytyneiden työnantajien ja heidän palveluksessaan olevien työntekijöiden määristä. (Ahtiainen 2019b.)

Tutkimuksen perusteella työehtosopimusten kattavuus ei alittanut 50 prosenttia millään alalla vuosina 2017-2018. Työehtosopimusten kattavuuden keskiarvo kaikilla aloilla on 66 prosenttia. Alimmat noin 60 prosentin tulokset saivat muun muassa kauppa, kiinteistö-, liike-elämä- ja tutkimuspalvelut sekä henkilökohtaiset palvelut. Näillä aloilla on myös runsaasti osa-aikaisia tai tilapäisiä työntekijöitä. Alhaisimpia tuloksia saaneilla aloilla on alle 30 hengen yrityksiä enemmän kuin muilla aloilla keskimäärin. Järjestäytymisen osuus kasvaa, jos yrityksellä on työntekijöitä 30 tai enemmän. Esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliiton jäsenillä on pääosin vähintään 30 hengen yrityksiä. Teollisuudessa kattavuus on 83,5 prosenttia. Teollisuuden lisäksi kattavuus on noussut sosiaali- ja terveystaloudissa ja rakentamisessa. Suurten yritysten aloilla myös palkansaaajien järjestäytymisaste on korkea. (Ahtiainen 2019b.)

Yksityisen sektorin työehtosopimusten piiriin kuuluvien osuus on ollut laskussa: erotus vuosien 2014 ja 2017 välillä on -4,3 prosenttiyksikköä. Osa-aikaiset ja lyhytaikaiset työsuhteet on laskettu tilastoissa eri tavoin, mikä voi tarkoittaa sitä, että todelliset kattavuusluvut ovatkin suurempia kuin yllä on mainittu. Sekä palkansaaajien järjestäytyminen että työehtosopimusten kattavuudet ovat olleet loivassa laskussa. Suomi on silti kansainvälisessä vertailussa korkealla tasolla. Suurimmassa osassa Euroopan maista järjestyneitä on alle 30 prosenttia. Vaikka usein työnantaja- ja palkansaajaliitot solmivat sopimukset keskenään, voi järjestelmän epäonnistuminen pakottaa valtion mukaan ratkaisujen tekoon. Pelko työehtosopimusten kattavuuden heikkenemisestä johti Saksassa minipalkkalakiin vuonna 2016. (Ahtiainen 2019b.)

5.3 Estenomiyhdistys

Kaija Raevuori on laatinut vuonna 2009 opinnäytetyön, jolla pyrittiin selvittämään estenomiopiskelijoiden mielenkiintoa estenomiyhdistykseen liittymistä kohtaan, jos sellainen perustettaisiin. Opinnäytetyössä tutkittiin myös opiskelijoiden toiveita yhdistyksen toimintaa

kohtaan. Raevuoren työ on ensimmäinen, jolla on tutkittu estenomiopiskelijoiden kiinnostusta yhdistykseen. Tutkimus toteutettiin sähköisenä kyselytutkimuksena ja se toimitettiin sähköpostin avulla. Kysely välitettiin yli 300:lle estenomiopiskelijalle, joista 89 otti osaa kyselyyn. Vastanneista 98 % eli lähes kaikki osoittivat olevansa kiinnostuneita liittymään estenomyhdistykseen, jos sellainen perustettaisiin. (Raevuori 2009.)

Vuonna 2017 Hanna Lehtosaari ja Linda Määttä tekivät opinnäytetyön estenomyhdistyksen perustamisesta. Opinnäytetyöhön kerättiin tietoa yhdistyksen perustamista, ylläpitoa ja muita toimia varten. Lehtosaari ja Määttä perustivat työn toiminnallisessa osassa edunvalvontayhdistykseen lukeutuvan Estenomit ry:n edustamaan estenomyhteisöä. Yhdistys perustettiin estenomien etujen ja alan tunnettavuuden kehittämiseksi sekä estenomien asiantuntijuuden esiin tuomiseksi. Lehtosaari ja Määttä kertoivat opinnäytetyön pohdintaosiossa Estenomit ry:n tulevaisuuden tavoitteen olevan suurempaan liittoon liittyminen, jotta jäsenetuja saataisiin kehitettyä. Iso liitto mahdollistaisi muun muassa lakimiespalvelut sekä työttömyyskassan. (Lehtosaari & Määttä 2017.)

6 Tutkimuksen tarkoitus ja toteutus

Opinnäytetyön tutkimuksen avulla kartoitettiin, kuinka suuri osa estenomeista kuuluu liittoon ja mihin ammattiliittoihin/ yhdistykseen he kuuluvat. Estenomien osalta tutkimus toteutettiin Google Formsissa luodulla verkkokyselyllä, jonka linkki jaettiin saateteksteineen Estenomit Pro -facebookryhmään. Estenomien osalta työssä tarkastellaan muun muassa, miten mahdolliset aiemmat tai myöhäisemmät tutkimukset ovat vaikuttaneet liiton valintaan sekä miten ikä, sukupuoli ja työsuhdetyyppi ovat vaikuttaneet liittoon kuulumiseen eli järjestäytymiseen.

Ammattiliittoja/ yhdistyksiä taas lähestyttiin sähköpostikyselyllä. Liitoilta oli tarkoitus selvittää, mihin liittoihin kuuluu jo estenomeja, mihin liittoihin estenomit voisivat kuulua sekä millaisia palveluja ja edunvalvontaa ne voivat estenomeille tarjota. Samalla myös estenomien tunnettuus liittojen puolella mahdollisesti kasvoi, mistä voi olla hyötyä estenomeille tulevaisuudessa.

Tutkimus toteutettiin pääpainotteisesti kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Osa kysymyksistä oli myös kvalitatiivisia eli laadullisia.

6.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus on teoriapohjaista. Sen lähtökohtana on pyrkiä selvittämään, mistä ilmiössä on kyse. Määrällisessä tutkimuksessa lähdetään deduktiosta eli teo-

riasta lähdetään kohti käytäntöä. Toisin sanoen teorioita pyritään testaamaan käytännössä hypoteesien avulla ja niitä pyritään soveltamaan aiempaa laajemmin. Teorian testaaminen käytännössä on oleellinen osa määrällistä tutkimusta, sillä sen pyrkimys on jatkuvasti todentamaan selityksiä, eli teorian toimivuutta käytännössä. Tieteelle jatkuva epäily ja kriittisyys on tunnusomaista. (Kananen 2014, 56-57.)

Kvantitatiivisen tutkimukset pohjautuvat siis aina teorioihin, joiden tarkoitus on selittää ilmiötä, jota tutkitaan. Siten se eroaa selkeästi kvalitatiivisesta eli laadullisesta tutkimuksesta, sillä kvantitatiivisessa tutkimuksessa oletuksena on ilmiön tunnettavuus. Se, että ilmiö tunnetaan jo entuudestaan, mahdollistaa tarkkojen kysymysten määrittämisen. Yksityiskohtaiset kysymykset luovat kvantitatiivisessa tutkimuksessa tiedonkeruumenetelmän eli toisin sanoen kyselyn. Kyselyn avulla on mahdollista tuottaa kvantitatiivista tietoa ilmiön muuttujista sekä niiden keskinäisistä suhteista. Kun kvantitatiivista tutkimusta aloitetaan, tulee tutkijan aloittaa tutkimusongelman määrittelyllä, josta johdetaan itse tutkimuskysymykset. Tutkimusongelman selvittämiseen voidaan käyttää erilaisia teorioita ilmiön selittämiseen. (Kananen 2014, 133-134.) Määrällinen tutkimus perustuu poikkeuksetta mittaamiseen ja se tapahtuu aina tutkimukseen sopivilla mittareilla. Määrällinen tutkimus siis perustuu eri asioiden mittaamiseen, määriin ja suhteisiin. Perustyökaluna toimii muuttuja. (Kananen 2014, 136-137.)

6.2 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on pyrkiä ymmärtämään erilaisia ilmiöitä. Laadullisen tutkimuksen tavoite on selittää ilmiön tekijöitä, ilmiön rakennetta sekä niiden välisiä suhteita. Laadullinen tutkimus pyrkii ymmärtämisen avulla luomaan teorian eli yleistyksen ilmiöstä. Yleistäminen ei ole silti kvalitatiivisen tutkimuksen pääasia, sillä tuotettu selitys on pätevä vain kyseiseen tutkittuun ilmiöön. Päinvastoin kuin määrällisessä tutkimuksessa, laadullinen tutkimus lähtee empiriasta eli selitys pyritään tuottamaan käytännöstä. Tutkimuksen peruskysymys on: ”Mistä ilmiössä on kysymys?” (Kananen 2014, 56.)

Kun ilmiöön ei ole valmista teoriaa, käytetään laadullista tutkimusta selittämään ilmiötä. Siksi laadullisessa tutkimuksessa ei voida rakentaa yksityiskohtaista kyselyä. Laadullisen tutkimuksen pohjaksi laaditaan teemahaastattelu eli aihetta käsitellään laajemmin kysymysten ja aiheen kautta. Tärkein tiedonkeruuväline on tutkija itse - toisin sanoen tutkija on tutkimuksen instrumentti. Kuten jo todettu laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä tekemään yleistyksiä, vaikka sen perustana onkin tutkia mahdollisimman läpikotaisesti ja ymmärtää yhtä tai muutamaa havaintoyksikköä. Laadulliseen tutkimukseen kuuluu se, että tutkimus voi muovautua sen edetessä, sillä tutkimuksen aiempiin kohtiin voidaan aina palata, tehdä tarkennuksia tai löytää uusia reittejä tutkimuksen etenemiseen. Tärkeintä on, että ymmärrys ilmiöön löytyy. (Kananen 2014, 60-63.)

7 Kyselyt ja tutkimustulokset

Tutkimuksessa toteutettiin kaksi eri kyselyä, joista ensimmäinen oli suunnattu estenomeille ja alan opiskelijoille ja toinen ammattiliitoille/yhdistyksille. Estenomeille tarkoitettu kysely jaettiin Facebookin Estenomit Pro -ryhmään. Ryhmässä oli kyselyn julkaisuaikana yli 600 jäsentä. Liitoille tarkoitettu sähköpostikysely lähetettiin 11 valitulle ammattiliitolle/yhdistykselle.

Estenomien kyselyssä (Liite 1) oli yhteensä neljä osiota, joista ensimmäisessä selvitettiin kyselyn tarkoitus, kyselyn pituus ja vastaamiseen kuuluva arvioitu aika. Taustatieto-osiossa (osio 2) käytiin läpi vastaajan ikä, sukupuoli ja se, missä vastaaja on opiskellut. Lisäksi osiossa selvitettiin opiskelijastatus (valmistunut, opiskelija, yamk-opiskelija, valmistunut yamk) ja se, oliko vastaajalla mahdollisesti myös muita tutkintoja.

Osiossa 3 kartoitettiin vastaajan työelämätilannetta. Osiossa kysyttiin, onko vastaaja työssuh- teessa ja jos on, niin millaisessa ja toimiiko hän mahdollisesti yrittäjänä. Osiossa kysyttiin myös, vastaavatko nykyiset työtehtävät estenomin tutkintoa vai eivät. Osiossa 4 selvitettiin, kuuluuko vastaaja liittoon ja/tai työttömyyskassaan. Osiossa syvennyttiin erityisesti vastaajien ajatuksiin liittoon kuulumisesta ja siihen, mihin liittoihin vastaajat kuuluvat.

Ammattiliittojen sähköpostikyselyssä (Liite 2) esiteltiin alussa kyselyn ja opinnäytetyön tarkoitus sekä selitettiin, mitä estenomitutkinto sisältää ja tarkoittaa sekä mitä työmahdollisuuksia estenomeilla on. Työtehtäväesimerkkejä muokattiin pienin osin liittokohtaisesti. Kyselyssä oli neljä kysymystä, joilla kartoitettiin, kuuluuko kyseiseen liittoon estenomeja tai voisi- ko kuulua ja millaista edunvalvontaa ja palveluja liitolla olisi tarjota estenomeille. Lopuksi kyselyssä kysyttiin, ovatko lakot tai korona vaikuttaneet kyseisen liiton jäsenmääriin.

Ammattiliitot (ja muut yhdistykset), joille kysely lähetettiin: Tradenomit (Tradenomit TRAL ry), PAM, MARK (Suomen Markkinointiliitto ry), Journalistiliitto, MMA (Myyntin ja Markkinoinnin Ammattilaiset), Ammattiliitto Pro, OAJ (Opetusalan ammattijärjestö), Toimihenkilöliitto ERTO ry (ent. Erityisalojen Toimihenkilöliitto Erto ry), Teollisuusliitto, YTY (Esimiehet ja Asiantuntijat) ja Suomen Yrittäjät ry.

Kyselyyn valitut ammattiliitot valittiin käymällä järjestelmällisesti keskusjärjestöjen (Akava, SAK, STTK) jäsenliitot läpi ja vertaamalla kunkin liiton kuvausta estenomitutkinnon osaamis- alueisiin. Osa mukaan otetuista liitoista ei kuitenkaan kuulu keskusjärjestöihin. Ne valittiin mukaan yleishaun ja tutkinnon osaamisalueiden vertailun perusteella.

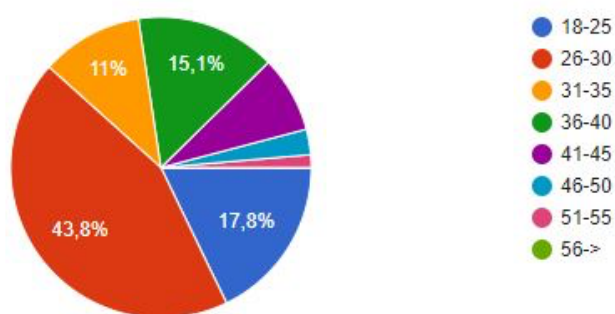
7.1 Estenomien kyselyn tulokset

Estenomien kyselyyn saatiin yhteensä 73 vastausta. Kyselyssä oli yhteensä kahdeksantoista kysymystä, joista kolmetoista oli pakollisia kysymyksiä. Valtaosa kyselyyn vastaajista oli naisia

(98,6 prosenttia eli 72 henkilöä). Miehiltä ei tullut vastauksia ollenkaan. ”Muu” -kohdan valitsi 1,4 prosenttia vastaajista eli yksi henkilö.

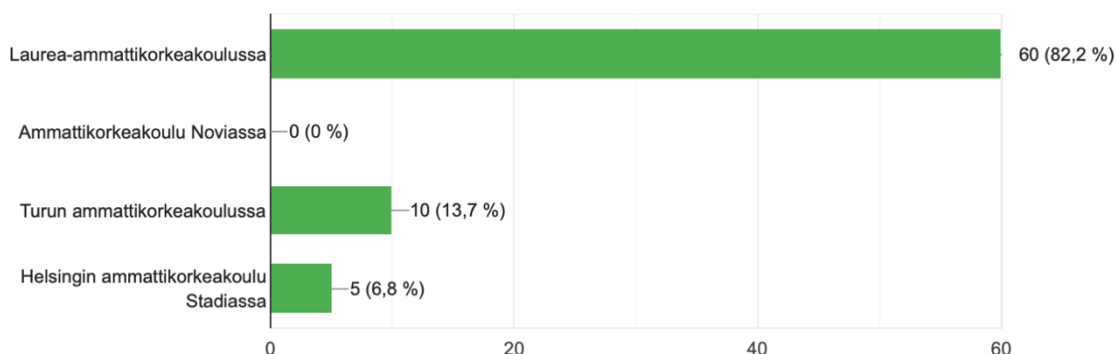
Vastaajia oli paljon erin ikäluokista, mutta suurin osa oli iältään 26-30-vuotiaita (kuvio 2). Toiseksi eniten vastaajia kuului 18-25-vuotiaisiin. 56-vuotiaita tai vanhempia ei ollut lainkaan. Vastanneista 26 % eli 19 henkilöä oli vielä estenomiopiskelijoita ja 5,5 % eli 4 henkilöä oli YAMK-esteniomiopiskelijoita. Yksi vastaajista oli jo valmistunut YAMK-esteniomi. Loput olivat valmistuneita estenomeja, jotka eivät ole käyneet kauneudenhoitoalan YAMK-opintoja.

73 vastausta

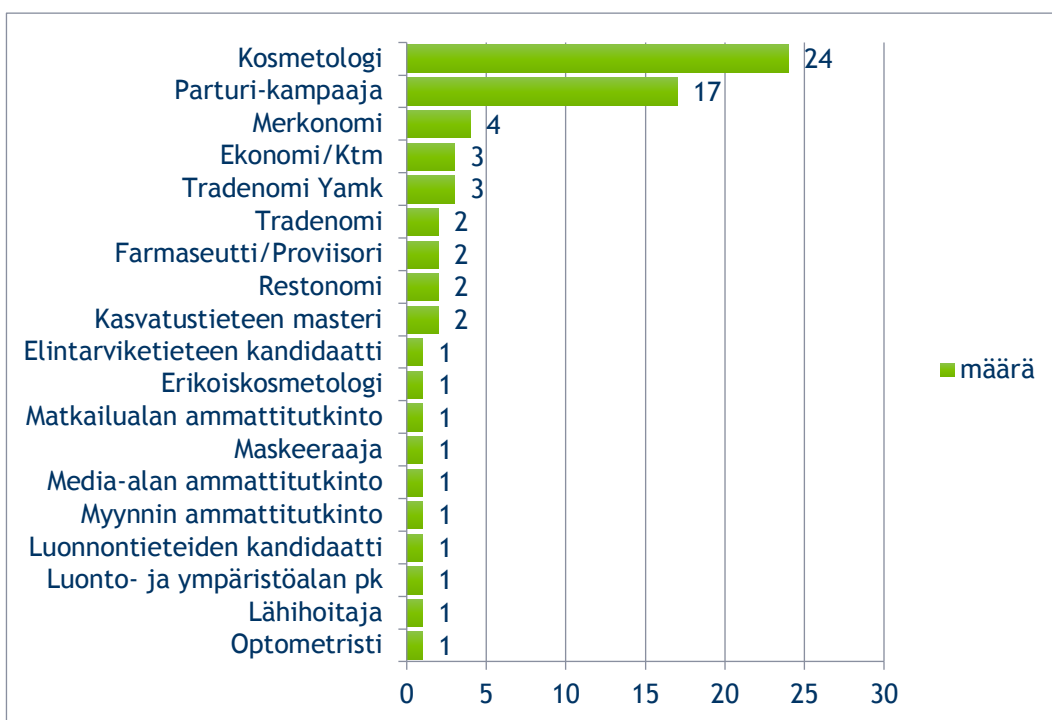
Kuvio 2: Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.

Vastaajista 82,2 prosenttia eli 60 henkilöä oli opiskellut tai opiskelee Laurea-ammattikorkeakoulussa estenomiksi (Kaavio 1). Turun ammattikorkeakoulun oli ilmoittanut opiskelupaikakseen 13,7 prosenttia eli 10 henkilöä, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian 6,8 prosenttia eli 5 henkilöä. Kukaan kyselyyn vastanneista ei ollut opiskellut ammattikorkeakoulu Noviassa.

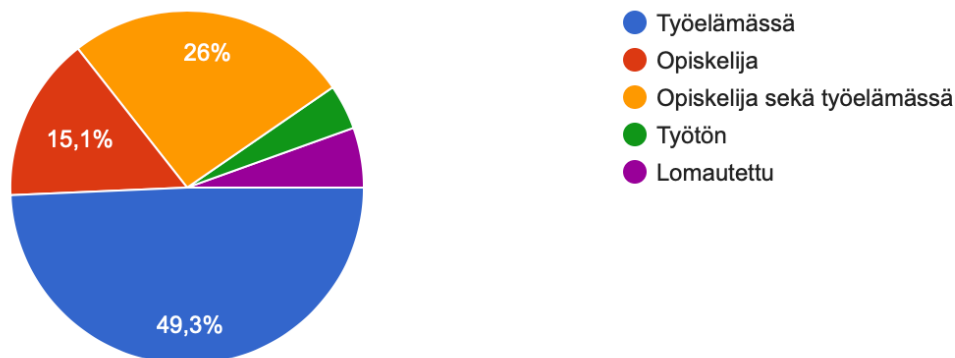
Kaavio 1: Kyselyyn vastanneiden opiskelupaikat.

52 vastaajalla oli estenomin tutkinnon lisäksi myös toinen tai useampi tutkinto (kaavio 2). Suurimmalla osalla heistä oli joko kosmetologin tutkinto (46,2 prosentilla) tai parturi-kampaajan tutkinto (32,7 prosentilla). Seuraavaksi eniten mainittiin tradenomin ja merkonomin tutkintoja. Luonnontieteiden ja farmasian opiskelu tuli myös esille. Myös restonomit sekä kasvatustieteen maisterit olivat edustettuina. Tradenomeista oli mainittu erikseen YAMK-tutkinnot ja vastauksista löytyi myös kolme kauppatieteen maisterin tutkintoa. Aiemmat tai myöhemmät tutkinnot koostuivat siis pääasiassa kauneusalasta sekä kaupallisesta alasta. Yksittäisiä mainintoja oli muun muassa matkailualan, lähihoitajan ja optomerian tutkinnoista.

Kaavio 2: Muut tutkinnot.

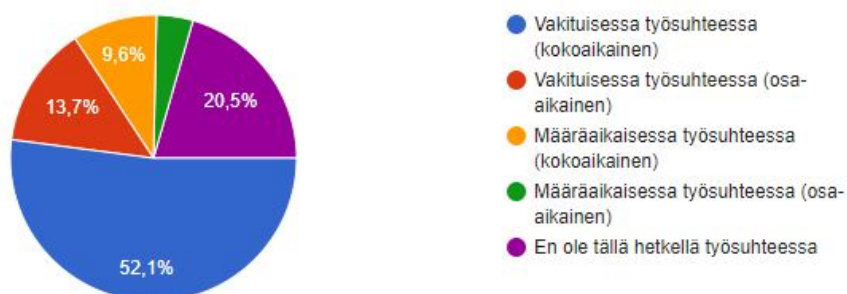
Noin 75 prosenttia eli 55 henkilöä kertoi olevansa työelämässä, joista 26 prosenttia (19 henkilöä) myös opiskeli samalla (Kuvio 3.). 15 prosenttia eli 11 henkilöä ilmoitti pelkästään opiskelevansa. Työttömiä oli vastaajissa 4,1 prosenttia (3 henkilöä) ja lomautettuja 5,5 prosenttia (4 henkilöä).

Kuvio 3: Työelämä.

52,1 % eli 38 kyselyyn vastanneista oli vakituksessa kokoaikaisessa työsuhteessa (kuvio 4). 20,5 % eli 15 henkilöä taas oli tällä hetkellä täysin ilman työsuhdetta. Muut vastaajat olivat vakituksessa tai määräaikaisessa osa-aikaisessa työsuhteessa tai määräaikaisessa kokoaikaisessa työsuhteessa.

73 vastausta

Kuvio 4: Työsuhteen muoto.

Vain pieni osa vastaajista ilmoitti olevansa yrittäjiä. Päätoimisia yrittäjiä oli 5,5 prosenttia (4 henkilöä) ja sivutoimisia yrittäjiä 8,2 prosenttia (6 henkilöä) kyselyyn vastanneista. Estenomin tutkintoa vastaavaa työtä kertoi tekevänsä 60,3 prosenttia vastaajista eli 38 henkilöä. Osittain vastaavaa työtä (kuten markkinointia, mutta kauneusalan ulkopuolella) kertoi tekevänsä 15,9 prosenttia eli 10 henkilöä. Loput 23,8 prosenttia (15 henkilöä) ei tehnyt estenomin tutkintoa vastaavaa työtä. Kysymykseen sai jättää vastaamatta, jos ei ollut työelämässä, minkä vuoksi vastauksia tuli tähän kohtaan yhteensä 63 kappaletta täyden 73 vastauksen sijaan.

Vastanneista 53,4 prosenttia eli 39 henkilöä kuului johonkin ammattiliittoon ja 46,6 prosenttia eli 34 henkilöä ei kuulunut mihinkään ammattiliittoon. Vain 1,4 prosenttia eli 1 henkilö vastanneista kuului kahteen tai useampaan ammattiliittoon. Suurin syy ammattiliittoon kuulumiselle oli sen tarjoama turva. Turvan merkitys nousi esiin erityisesti työttömyyden ja ongelmatilanteiden osalta. Usea vastaaja nosti esiin muun muassa lakiavun. Liiton koettiin myös ajavan hyvin jäseniensä etuja ja tarjoavan hyödyllisiä koulutuksia. Esiin nostettiin myös verkostoitumisen mahdollisuus. Kaikista kyselyn vastaajista 60,3 prosenttia koki liittoon kuulumisen tärkeäksi.

Yli puolet, 52,1 prosenttia (38 henkilöä), kaikista vastaajista kuului sekä ammattiliittoon että työttömyyskassaan (Kuvio 5). Pelkkään työttömyyskassaan kuului 30,1 prosenttia (38 henkilöä) vastaajista. Loput 17,8 prosenttia (13 henkilöä) ei kuulunut kumpaankaan.

Kuvio 5: Työttömyyskassan jäsenyys.

Suurin osa vastanneista koki, että he saavat nykyisestä ammattiliitostaan kaiken tarvitsemansa. Tähän kysymykseen vastasi yhteensä kuitenkin vain 26 henkilöä kaikista kyselyyn osallistuneista 73:sta. Osa kertoi, ettei ole tarvinnut liiton palveluita. Osa toivoi lähellä järjestettäviä, ilmaisia koulutuksia. Kommentteja oli myös siitä, ettei oma liitto vastaa täysin omaa ammattia tai tutkintoa. Estenomin tutkintonimikettä toivottiin näkyväksi esimerkiksi kaupan alan työehtosopimukseen tai vaihtoehtoisesti toivottiin, että estenomeille tehtäisiin oma työehtosopimus. Yhdessä vastauksessa mainittiin, että edut voisivat olla paremmat kuin perus kaupanalalla. Yksi ei ollut saanut apua yt-neuvottelutilanteessa, koska ei ollut kuulunut liittoon vielä tarpeeksi pitkää ajanjaksoa.

Liittoon kuulumattomien keskuudessa yhdeksi suureksi tekijäksi nousi epä tietoisuus. Henkilöt eivät tieneet, mihin liittoon kannattaisi kuulua tai mitä hyötyä heille olisi liittoon kuulumisesta. Usean kohdalla nousi esiin liiton maksut, jotka koettiin liian kalliiksi. Jotkut vastaajista eivät kokeneet liittoon kuulumista ajankohtaiseksi opiskeluiden tai työttömyyden aikana. Osa

liittoon kuulumattomista vastaajista ei osannut antaa syytä, miksi he eivät ole liittyneet liittoon.

Tuloksista kävi ilmi, että lähes 70 % (51 henkilöä) vastanneista oli opiskellut estenomin tutkinnon lisäksi myös jonkin muun AMK-, yliopisto- tai ammattikoulututkinnon. Kuitenkin suurimmalla osalla vastanneista ammattiliiton valintaan oli vaikuttanut estenomin tutkinto. Vastauksissa tuli esille monta eri liittoa/yhdistystä, joihin vastaajat kuuluvat, mutta suosituimmaksi nousivat PAM sekä OAJ. MMA, YTK (Yleinen työttömyyskassa) ja Tradenomit nousivat esiin myös useamman kerran. YTK:n kohdalla ei ollut täysin selvää, tarkoitettiinko vastauksissa YTK:n kassaa vai yhdistystä. Esiin tuli myös useita liittoja yksittäin: Akavan erityisalat, Suomen Farmasialiitto, ERTO ry, Ammattiliitto Pro, Markkinointiliitto MARK, Suomen Ekonomit sekä kaupanalan esimiesliitto KEY ry ja ammattiyhdistys DiGiMaMa.

7.2 Ammattiliittojen kyselyn tulokset

Kaikille tämän luvun alussa luetelluille ammattiliitoille/yhdistyksille lähetettiin kysely liittojen yleisiin sähköpostiosoitteisiin. Muistutuslähete lähetettiin viikon kuluttua ensimmäisestä sähköpostista, mikäli kyselyyn ei ollut vielä saatu vastausta. Vastausten aikaraja kokonaisuudessaan asetettiin kahteen viikkoon. Ammattiliittojen sähköpostikyselyyn vastasivat melkein kaikki - ainoastaan yksi vastaus jäi uupumaan Palvelualojen ammattiliitolta. Myös Estenomit ry:n toimihenkilöitä yritettiin tavoittaa siinä onnistumatta.

Liitoista MMA ja YTY ilmoittivat, että heillä on estenomeja jäseninä. Journalistiliitto, Teollisuusliitto ja MARK kertoivat, että heillä ei ole estenomeja jäseninä. MARK täsmensi, ettei heillä ole jäsenrekisterissä ketään estenomi-nimikkeellä. Tradenomit, OAJ, Pro, Suomen Yrittäjät ja ERTO eivät osanneet sanoa varmaksi, kuuluuko heidän liittoihinsa estenomeja. Tradenomit tarkensi, että tradenomi tai tradenomiopiskelija, joka on suorittanut myös estenomin tutkinnon voi olla jäsenenä liitossa. OAJ mainitsi, että pelkkä estenomitutkinto ei täytä heidän jäsenkriteereitensä, minkä vuoksi jäsenrekisterin hakutoiminnoissa ei pystytä hyödyntämään termiä 'estonomi'. Suomen Yrittäjät kertoi myös, ettei liiton jäsenrekisteristä pystytä erittelemään kyseistä tietoa. Pro ei osannut arvioida tarkkaa estenomijäsenien määrää. ERTO oli vakuuttunut, että heidän noin 14 500 jäsenistön joukosta löytyy varmasti myös estenomeja. ERTO kertoi olevansa kattoliitto, johon kuuluu kuusi eri jäsenyhdistystä, minkä vuoksi sillä on paljon erilaisilla toimialoilla työskenteleviä ihmisiä jäseninään. Kaikki kyselyn alussa mainitut esimerkit estenomin työnkuvista sopivat ertolaisille toimialoille.

Kyselyssä kartoitettiin myös estenomien mahdollisuutta kuulua kyseiseen ammattiliittoon/yhdistykseen, jos liittoon ei vielä kuulunut estenomeja entuudestaan. ERTO, Suomen yrittäjät, MARK, Pro, OAJ ja YTY vastasivat kaikki, että estenomit voisivat kuulua heidän liittoihinsa. MMA oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. MMA kertoi kuitenkin edellisessä kohdassa, että heidän liittoonsa kuuluu jo estenomeja. Näistä kaikista liitoista OAJ:n jäsenyys oli

rajoitetuin ja vaati työskentelyä esimerkiksi opetusalan tehtävissä. Sen sijaan muut edellä mainituista liitoista olivat hieman joustavampia jäsenistön ammattialoista. Osalta liitoista tuli myös kieltävä vastaus kysymykseen. Tradenomit liiton mukaan nykyiset säännöt eivät mahdollista estenomien liittymistä liittoon ilman tradenomin tutkintoa. Journalistiliiton mukaan liitolta puuttuu alan asiantuntemus, minkä takia estenomit eivät voi olla liiton jäseniä. Teollisuusliitto kertoi, että estenomeja koskevan työehtosopimuksen puuttumisen takia estenomit eivät voi kuulua liittoon.

Kysymykseen, millaisia etuja ja edunvalvontaa liitto voi estenomeille tarjota, vastattiin osin laajasti ja osin suppeammin. MMA kertoi, että se tarjoaa samoja etuja kuin muillekin jäsenille. MMA kirjoitti olevansa ammattikuntapohjainen liitto, jolloin varsinaisella tutkinnolla ei ole merkitystä saataviin etuihin. MMA jakoi vastauksessaan myös linkin, jonka kautta pääsee tarkastelemaan tarkemmin liiton etuja ja palveluja. Sivuilla on mainittu **turva** (lakipalvelut, työttömyyskassan palvelut, vastuu- ja oikeusturvavakuutus, vapaa-ajan matkustaja- ja tapaturmavakuutus sekä alennuksia tietyistä vakuutuksista yhteistyökumppaneilta), **tieto** (koulutukset, henkilökohtainen valmennus, materiaalipankki, palkkatutka, työpaikkailmoitukset, oma ammattilehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa, oma luottamusmiespalvelu sekä Akavan ja YTN:N kanssa yhteistyössä tuotettu työmarkkinaedunvalvonta), **hyvinvointi** (työpsykologi ja hyvinvointikurssit), **edut** (edulliset vuokralomahuoneistot, alennusta ST1-huoltoasemilta, jäsenetupalvelu, sijoittajan edut Danske Bankista, numerohakupalvelu, vuosikalenteri ja myös muita alennuksia) ja **paikallinen verkosto** (MMA:n, paikallisyhdistysten ja Akavan tapahtumat sekä virtuaaliverkostot muun muassa Facebookissa ja LinkedInissä).

MARK vastasi toimivansa aatteelliselta pohjalta ”rakkaudesta markkinointiin” eikä se ole siis varsinaisesti edunvalvontajärjestö eikä sillä ole edunvalvontaan liittyvää toimintaa. MARK kertoi tarjoavansa jäsenilleen kasvualustan jatkuvalla kehityksellä modernissa markkinoinnissa sekä yhteisön, jonka kautta jäsenet voivat löytää uusia näkökulmia kasvuun ja menestymiseen. MARK kertoi tarjoavansa myös markkinointiin liittyviä tapahtumia, kuten webinaareja, koulutuksia, jäsentapaamisia, sekä jäsenetuja yhteistyökumppaneilta. Ammatilliseen sisältöön pystyisi tutustumaan myös MARK me -sisältöpalvelussa omaan tahtiin.

Ammattiliitto Pro kertoi neuvottelevansa yli 70 eri työehtosopimusta, mikä tarkoittaa, että he huolehtivat hyvin laajasti eri alojen työelämän vähimmäisehdoista. Pron edunvalvonnassa toimivat luottamusmiehet, alueilla toimivat sopimusala-asiamiehet, alaa hoitavat sopimusala-vastaavat sekä työsuhde- ja virkaneuvonta. Jäsenyys sisältää lisäksi kattavan oikeusturvan. Työttömyysturvasta vastaa liiton oma työttömyyskassa. Pro kertoi tarjoavansa jäsenilleen myös ura- ja hyvinvointipalveluja, joiden valmentajat antavat henkilökohtaista opastusta esimerkiksi urasuunnitteluun tai omien vahvuuksien löytämiseen. Liitto kirjoitti tarjoavansa myös monia muita etuja, kuten koulutuksia ja yksityiselämän lakipalveluja. Vastauksen loppuun Pro liitti linkin heidän verkkosivuilleen, mistä tietoja voi katsoa tarkemmin.

YTY totesi vastauksessaan, ettei estenomeja ole yleensä montaa samassa yrityksessä, minkä vuoksi on tärkeää, että yksittäinen jäsen voi soittaa ja pyytää apua liitolta. YTYn jäsenille tarjotaan työttömyysturva KOKO-kassan kautta, lakimiehen työsuhdeneuvontaa, asiamiehen työttömyyspalveluita, vakuutuksia ja koulutuksia. Myös YTY lopettaa vastauksensa liiton verkkosivujen linkkiin, jonka kautta yllä mainittuihin ja muihin etuihin voi perehtyä tarkemmin.

Suomen Yrittäjät kertoi vastauksessaan tekevänsä yrittäjien ja yleisesti yrittäjyyden puolesta tapahtuvaa edunvalvontaa niin valtakunnallisesti kuin maakunta- ja kuntatasolla. Järjestön tavoitteena on tehdä Suomesta maailman paras maa yrittää. Järjestö kirjoitti vastauksessaan myös verotuksen huomioon ottamisesta yrittäjyydessä. Järjestö kertoi vaikuttamistyöstään esimerkkeinä yrityssäätelyn kustannusten vähentämisen ja yrittäjien hyvinvoinnin tukemisen. Liitto kertoi tarjoavansa jäsenille laajasti palveluita, joita vastauksessa ohjattiin katsomaan verkkosivuilta. Järjestö toi vastauksessaan esille myös verkostoitumisen järjestön ja sen tapahtumien kautta muiden yrittäjien kanssa.

ERTO kertoi vastauksessaan tarjoavansa jäsenilleen työmarkkinaedunvalvontaa, kuten työehtosopimusten neuvottelemisen, työpaikkojen luottamusmiesten työelämäpalveluja, erilaisia koulutuksia ja asiantuntija/lakipalveluja. Ammatillisena edunvalvontana ERTO tarjoaa jäsenilleen täydennyskoulutuksia, verkostoitumismahdollisuuksia sekä työnhakuun, työssä etenemiseen, työn vaihtamiseen ja työssä jaksamiseen liittyviä palveluja. ERTolla on käytettävissä URA Partners -jäsenpalveluja, jonka portaalin kautta voi perehtyä ja saada neuvoja omaan urakehitykseen. Samalla palvelulla on ERTOn jäsenille oma Facebook-ryhmä, jossa UP Partnersin ura/työnhakuvalmentaja kertoo työelämäaiheista, keskustelee ja neuvoo jäseniä keran viikossa. Lifted-jäsenpalvelu taas tarjoaa jäsenille hyvinvoinnin verkkovalmennuksen. ERTO kertoi vastauksessaan koronaepidemian lisänneen digitaalisten palveluiden määrää: esimerkiksi syksyllä 2020 työelämään siirtyvät saavat palveluja myös Tuudo-sovelluksen kautta. Vastauksen loppuun oli liitetty linkki liiton verkkosivuille, jossa palvelut ovat tarkemmin lueteltuna. Vastauksessa kerrottiin kaikkien ERTOn palveluiden olevan myös estenomien käytettävissä.

OAJ vastasi lyhyesti tarjoavansa edunvalvontapalveluja kaikille ammatillisille opettajille. Journalistiliitto pahoitteli, ettei heillä ole tarjota estenomeille juuri minkäänlaisia palveluja - mahdollisesti vain vastauksia yleisiin työelämään liittyviin ongelmiin. Tradenomit vastasi, että he tuottavat palveluita ja tarjoavat edunvalvontaa tradenomien näkökulmasta eivätkä koe, että heillä olisi estenomien osalta vastaavaa asiantuntemusta. Vastauksessa mainittiin, etteivät he pystyisi antamaan kovin tarkkaa asiantuntija-apua estenomeille. Teollisuusliitto kertoi, ettei heillä ole tarjota etuja tai palveluja, sillä estenomit eivät toimi heidän sopimus- tai järjestäytymisaloillansa.

Viimeisessä kysymyksessä tiedustelimme, ovatko lakot tai koronavirus (COVID-19) vaikuttaneet liittojen jäsenmääriin. Suurin osa liitoista vastasi näiden vaikuttaneen, mutta OAJ:n mukaan heidän jäsenmääriinsä näillä ei ole ollut vaikutusta. Teollisuusliitto kertoi, että kriisiajat tuovat liittoon hieman enemmän jäseniä, mutta niiden vaikutus ei ole merkittävä. MARK taas vastasi, että heille liittyy kaiken aikaa uusia jäseniä, mutta eivät erikseen sanooneet koronaviruksen tai lakkojen vaikuttavan jäsenmääriin. Vastauksista selvisi, että koronaviruksella on ollut positiivisia vaikutuksia Suomen Yrittäjät -järjestön jäsenmääriin, sillä tänä aikana yrittäjät ovat tarvinneet avustusta. Sen sijaan lakoilla ei ole ollut juurikaan vaikutusta Suomen Yrittäjissä. Suurimmalla osalla liitoista koronavirustilanne ja lakot ovat kuitenkin vaikuttaneet positiivisesti heidän jäsenmääriinsä. Tradenomit avasivat jäsenyytensä ilmaiseksi kahden kuukauden ajaksi koronaviruksen takia, jolloin jäseniä on tullut jopa kuusi kertaa enemmän kuin normaalisti. ERTO kertoi koronaviruksen aiheuttamien lomautusten tuoneen lisää jäseniä. Myös MMA, Ammattiliitto Pro, Journalistiliitto sekä YTY kertoivat lakkojen ja koronaviruksen vaikutusten näkyvän heidän jäsenmäärissään.

8 Tulosten analyysi

Saimme vastauksia 73 estenomilta tai alalle opiskelevalta henkilöltä, joten otanta oli kohtuullinen. Kaikista vastaajista vain 12,3 prosenttia (9 henkilöä) ei kokenut ammattiliittoon kuulumista hyödylliseksi. Täten voisi päätellä, että liitoille on kysyntää. Ammattiliitoista/yhdistyksistä vain Palvelualojen ammattiliitto PAMilta ei saatu vastausta sähköpostikyselyyn. Estenomeille ja alan opiskelijoille lähetetyn kyselyn vastauksista voidaan kuitenkin päätellä, että PAM on joissain tehtävissä estenomeille sopiva liitto, sillä useampi vastaaja kertoi kuuluvansa PAMIin. PAM myös tiedettävästi mainitsee estenomit esimerkiksi verkkosivuillaan (PAM 2020 b).

Estenomeilla on useita eri työllistymismahdollisuuksia monilta eri aloilta. Tämä näkyy myös mahdollisuutena liittyä moniin erilaisiin ammattiliittoihin/yhdistyksiin. Tutkimuksessa nousi esille useampi eri liitto, jotka toivottivat estenomit tervetulleiksi heidän liittoonsa. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, että osa vastanneista estenomeista tai estenomiopiskelijoista kuuluu joihinkin liittoihin, joille kyselyä ei lähetetty. Eli myös ammattiliittoja koskevan tutkimusosion ulkopuolelle jätetyistä liitoista voi löytyä mahdollisia estenomeille sopivia liittoja - etenkin silloin, jos on opiskellut lisäksi jotakin toista alaa. Tutkimuksessa tuli kuitenkin esille, että suurimmalla osalla liiton valintaan oli vaikuttanut juuri estenomitutkiminto eikä esimerkiksi mahdollinen toinen tutkiminto.

Huomionarvoista on myös se, että Suomen Yrittäjät sekä YTY toivottivat estenomit tervetulleiksi liittoihinsa, mutta kyselyihin vastanneista yksikään estenomi tai alan opiskelija ei kuullut kumpaankaan näistä kahdesta liitosta. YTY kuitenkin kertoi sähköpostikyselyn vastaukses-

saan, että heillä on joitakin estenomijäseniä. Suomen Yrittäjät voisi hyvin sopia estenomeille, sillä moni estenomi työllistää itse itsensä. Kyselyyn vastanneista päätoimisista yrittäjistä kukaan ei kuulunut liittoon, mutta sivutoimisista yrittäjistä yli puolet kuului johonkin liittoon.

Estenomien kyselyyn ei saatu miehiltä yhtään vastausta, mikä selittynee alan naisvoittoisuudella. Teoriassa mainittua naisten suurempaa järjestäytymisprosenttia verrattuna miehiin ei tämän vuoksi pystytä tässä työssä hyödyntämään tai tarkastelemaan. Teoriassa esitetyssä tutkimuksessa palkansaajien järjestäytymisestä tuli esille sukupuolen lisäksi myös iän sekä työsuhdemuodon merkitys järjestäytymiseen. Kyseisestä tutkimuksesta selvisi, että järjestäytymisprosentti kasvaa, kun mennään iässä ylöspäin. (Ahtiainen 2019 a.) Estenomeilta saadusta vastauksista voi huomata saman. Yli 40-vuotiaista vastaajista jokainen kuului johonkin ammattiliittoon (taulukko 4). Kun taas tätä nuoremmista vastaajista yli puolet (53,1 % eli 34 henkilöä) oli liittoon kuulumattomia. Työsuhdemuodoista kokoaikaisesti työskentelevillä estenomeilla järjestäytymisprosentti oli korkeampi kuin osa-aikaisesti työskentelevillä. Teoriassa nostettiin esille etenkin alle 30-vuotiaiden osa-aikatyötä tekevien alhainen järjestäytymisprosentti (Ahtiainen 2019 a). Myös 30-vuotiailla ja nuoremmilla osa-aikatyötä tekevillä estenomeilla oli kyselyn perusteella hyvin samantyyppinen järjestäytymisprosentti (taulukko 5): vain 27,3 prosenttia (3 henkilöä) heistä kuului ammattiliittoon. Kokoaikaisesti työtä tekevillä 30-vuotiailla ja nuoremmilla estenomeilla järjestäytymisprosentti oli jo yli 50 prosenttia.

Ikä	Kuuluu ammattiliittoon (henkilömäärä)	Ei kuulu ammattiliittoon (henkilömäärä)	Kaikki
18-25	7	6	13
26-30	14	18	32
31-35	4	4	8
36-40	5	6	11
41-45	6	0	6
46-50	2	0	2
51-55	1	0	1
55 ->	0	0	0
Yhteensä	39	34	73

Taulukko 4: Estenomien ja alan opiskelijoiden järjestäytyminen iän mukaan.

Työsuhdemuoto	Kuuluu ammattiliittoon (henkilömäärä)	Ei kuulu ammattiliittoon (henkilömäärä)	Kaikki
Kokoaikainen (kaikki)	28	17	45
Osa-aikainen (kaikki)	5	8	13
Yhteensä	33	25	58
Kokoaikainen (18-30v.)	12	11	23
Osa-aikainen (18-30v.)	3	8	11
Yhteensä	15	19	34

Taulukko 5: Estenomien ja alan opiskelijoiden järjestäytyminen työsuhdemuodon mukaan.

Vähän yli kymmenen prosenttia eli yhteensä seitsemän henkilöä estenomikyselyyn vastanneista ilmoitti olevansa työttömänä tai lomautettuna. Heistä vain kolme kuului ammattiliittoon (taulukko 6), mutta kaikki kuuluivat työttömyyskassaan. Teorian perusteella järjestäytymisprosentti on usein korkeampi työttömillä kuin työsuhteessa olevilla (Ahtiainen 2019 a). Myös ammattiliitot kertoivat vastauksissaan lomautusten yleensä nostavan jäsenmääriä. Kyselyn tulokset eivät korreloi suoraan teorian kanssa, sillä alle puolet lomautetuista ja työttömistä kuului liittoon, kun taas kaikista vastaajista (joihin toki kuului myös opiskelijoita) yli puolet kertoi kuuluvansa johonkin liittoon. Toisaalta teorian mukaan liittoihin järjestäytyminen on yleisesti ollut hieman laskusuunnassa (Ahtiainen 2019 a).

Työllisyystilanne	Kuuluu ammattiliittoon (henkilömäärä)	Ei kuulu ammattiliittoon (henkilömäärä)	Kaikki
Työssäkäyvä (myös työssäkäyvä opiskelija)	32	23	55
Työtön	2	1	3
Lomautettu	1	3	4
Opiskelija	4	7	11
Yhteensä	39	34	73

Taulukko 6: Estenomien ja alan opiskelijoiden järjestäytyminen työllisyystilanteen mukaan.

Useampi liittoon kuulumattomista kertoi perusteluissaan, etteivät he koe hyötyvänsä mitään liittoon kuulumisesta. Moni ei mahdollisesti tiedä, millainen vaikutus liittoon kuulumisella ja kuulumattomuudella voi olla edunvalvonnallisesti: teorian mukaan työsopimusten kattavuus ja liittojen neuvottelumahdollisuudet perustuvat järjestäytymisprosentin ylivoimaan (Ahtiainen 2019 b). Jos liitolla on jäseniä alle 50 prosenttia kaikista alan työntekijöistä, se ei pysty tällöin ajamaan yhtä vahvasti jäsenistön etuja. Ammattiliittojen historiaa ja aikaa ennen ammattiliittoja tarkastelemalla liittojen merkitystä olisi kenties helpompi ymmärtää. Esimerkiksi työajat, vapaapäivät, lomat ja palkkataulukot ovat suurelta osin ammattiliittojen aikaansaamia ja ajamia etuja. Myös työnantajilla on omat liittonsa, joiden kanssa palkansaajien liitot

neuvottelevat työehtosopimukset yhdessä. Neuvotteluvaltti säilyy kuitenkin vain, jos järjestäytymisprosentti pysyy tarpeeksi suurena.

Yli puolet vastaajista oli opiskellut tai opiskelee estenomin tutkintoa Laurea-ammattikorkeakoulussa. Muitakin kouluja nousi esille, mutta Novian opiskelijoita kysely ei tavoittanut. Tähän todennäköisesti vaikutti kyselyn julkaisualusta (Estenomit Pro - facebookryhmä). Vastaavaa tutkimusta tulevaisuudessa tehdessä olisi hyvä tavoittaa eri koulujen edustajat kattavasti. Toisaalta tämä työ tehtiin Laurealla, jolloin on positiivista, että erityisesti moni laurealainen vastasi kyselyyn.

Suurin osa estenomitutkinnon lisäksi tehdyistä tutkinnoista oli kauneusalaan liittyviä todennäköisesti siitä syystä, että estenomin tutkinto on kosmetologeille ja parturi-kampaamoalan osaajille hyvin luonnollinen jatkumo opinnoissa. Seuraavaksi eniten muita tutkintoja oli kaupallisilta aloilta, kuten tradenomin ja ekonomin tutkinnot. Suurin osa kaikista mainituista tutkinnoista vaikutti siltä, että niillä on synergistä etua estenomin tutkinnon kanssa.

Liittojen (ja yhdistysten) vastaukset liittyen heidän tarjoamiinsa jäsenpalveluihin ja -etuihin olivat osin erilaisia: osa vastauksista oli hyvin lyhyitä ja osa taas hyvin pitkiä ja eriteltyjä. Yhtäläisyyksiä oli liittojen edunvalvonnassa ja tarjottavissa etuuksissa. Pääosin nostettiin samoja asioita esille, mutta esimerkiksi Suomen Yrittäjät poikkesi mallista tuomalla esille edunvalvontaa yrittäjänäkökulmasta. Vastauksista poikkesivat siis käytännössä ne, jotka eivät ole varsinaisia ammattiliittoja. Jälkikäteen ajatellen kyselyn olisi voinut jäsentää osin tarkemmaksi, jolloin vastauksia olisi ollut helpompi vertailla keskenään. Moni laitto vastauksen loppuun myös linkin, josta katsoa tarkemmat kuvaukset kaikista eduista ja palveluista.

MARK oli ilmoittanut vastauksessaan, ettei heillä olisi estenomeja jäseninä, mutta estenomikyselyyn vastanneista yksi kertoi kuuluvansa kyseiseen liittoon. Vastannut henkilö oli valmistunut estenomi eikä hänellä ollut muita tutkintoja.

Journalistiliiton vastaus, etteivät estenomit voi kuulua heidän liittoonsa, on osin ristiriidassa heidän verkkosivuiltaan löytyvien tietojen mukaan. Journalistiliiton sivuilla mainitaan, että jäseniksi voivat rekisteröityä esimerkiksi viestintätoimistoissa, asiakaslehdissä ja yrityksissä tiedotus- ja viestintä tehtävissä työskentelevät henkilöt. Liittoon voivat kuulua myös journalistisissa tai viestinnällisissä tehtävissä sivutoimisesti työskentelevät. Jäseneksi voivat liittyä kaikki, jotka kuuluvat liiton työehtosopimusten piiriin. (Suomen Journalistiliitto 2020 b.) Estenomeja ei ole kuitenkaan niissä suoralla ammattinimikkeellä mainittu. Toisaalta lehdistön työehtosopimuksessa sanotaan, että sopimuksen soveltamisaloihin kuuluvat esimerkiksi toimittajat sekä muu toimituksellinen henkilöstö (Suomen Journalistiliitto 2020 c). Estenomi voi joka tapauksessa työskennellä esimerkiksi kauneusalan lehtien toimituksissa tuottajana, toimittajana tai freelancer-kirjoittajana.

Tradenomit liiton näkemys siitä, etteivät he pysty nykysäädösten perusteella hoitamaan estenomioiden edunvalvontaa, vaikutti erikoiselta, sillä moni estenomi tekee vastaavia työtehtäviä kuin tradenomit. Liitto mainitsi myös, ettei heillä ole tarkkaa asiantuntemusta estenomeista ja heidän tilanteestaan. Asiaan voisi olla hyvä perehtyä tarkemmin ja pohtia mahdollista yhteistyötä. Lehtosaaren ja Määtän opinnäytetyössä mainittiin Estenomit ry:n tavoitteena olevan suureen liittoon liittyminen. Tradenomit voisi olla siihen potentiaalinen vaihtoehto. Estenomit ry:hyn ei valitettavasti saatu yhteyttä nykytilanteen selvittämiseksi. Tradenomit liiton mukaan tällä hetkellä estenomi voi kuulua heidän jäsenistöön, jos hänellä on lisäksi tradenomitutkinto tai jos hän on tradenomiopiskelija. Estenomioiden kyselyyn vastanneista kaksi kertoi kuuluvansa Tradenomit liittoon. Heistä toinen mainitsi olevansa myös tradenomi. Toinen kuitenkin vastasi olevansa estenomiopiskelija ja ettei hänellä ole muita tutkintoja. Viimeksi mainittu henkilö kertoi kuuluvansa tällä hetkellä sekä PAMIin että Tradenomit liittoon. Tämä on ristiriidassa Tradenomit liiton säännösten ja vastauksen kanssa. Yksi mahdollinen selitys voisi olla, että kyseinen henkilö on opiskellut aiemmin tradenomiksi ja jättänyt tutkinnon kesken tai opiskelee edelleen tradenomiksi estenomin tutkinnon vierellä. Toisaalta henkilö mainitsi vastauksessaan, että kuului opintoja ennen pelkästään PAMIin. Kyselyn anonyymisuuden vuoksi asiaa ei pystytty selvittämään tarkemmin.

Estenomit ry:ltä olisi toivottu vastauksia yhdistyksen toiminnan kehittymisestä sekä yhdistyksen tulevaisuuden suunnitelmista. Yhdistyksen mahdollisesta jäsenmäärän kasvusta, toiminnan tilasta ylipäätään ja siitä, onko yhdistyksen liittämistä isompaan liittoon pohdittu lisää, olisi ollut kiinnostavaa saada päivitettyä tietoa. Osa estenomikyselyyn vastanneista koki tarvetta omalle liitolle, ja myös Raevuoren opinnäytetyössä kiinnostuksen aste estenomeille tarkoitettuun omaan ammattiyhdistykseen oli todettu suureksi (Raevuori 2009).

Tutkimuksessa selvitettiin myös Covid-19-koronaviruksen vaikutuksia ammattiliittoihin sen ajankohtaisuuden vuoksi. Moni ammattiliitosta kertoi saaneensa lisää jäseniä pandemian takia sekä esimerkiksi lakkojen aikana. Tämä kertoo siitä, että ammattiliitot tuovat turvan tunnetta monille ihmisille. Estenomioiden vastauksissa ammattiliittojen tuoma turva nousi esille myös yhtenä vaikuttavana tekijänä ammattiliittoihin kuulumiseen.

9 Pohdinta ja johtopäätökset

Teoriassa esitetyt tutkimukset ovat ajallisesti tuoreita ja siten ajantasaisia. Määrälliset kysymykset ja niiden vastausvaihtoehdot estenomikyselyssä olivat tarkkaan mietittyjä ja mahdollisimman yksinkertaisesti mutta tarkasti kuvailtuja. Pääosin vastauksia voidaan siis pitää luotettavina. Pientä ongelmaa toivat esiin jotkin kysymykset, joihin ei tarvinnut vastata, jos ei kuulunut ammattiliittoon (tai joissain toisissa kysymyksissä: jos ei ollut työelämässä). Tällaiset kysymykset oli merkitty kyselyohjelmassa ei-pakollisiksi, jolloin niiden yli pystyi periaat-

teessa hyppäämään kuka tahansa. Esimerkiksi kysymykseen ”Saatko ammattiliitosta kaiken tarvitsemasi?” saatiin vain 26 vastausta, vaikka 39 vastaajaa kertoi kuuluvansa ammattiliittoon. Eli yli 30 prosenttia jätti vastaamatta kyseiseen kysymykseen, vaikka se liittyi heihin. Jokaisessa ei-pakollisessa kysymyksessä oli alussa maininta, milloin kysymyksen saa ohittaa. Yksi vastaaja, joka ilmoitti, ettei kuulu mihinkään liittoon, vastasi kuitenkin, että ”jokin muu tutkinto kuin estenomin tutkinto on vaikuttanut ammattiliiton valintaan”. Kysely olisi ollut selkeämpi, jos se olisi laadittu tietoteknisesti edistyneemmin niin, että jatkokysymykset olisi-
vat tulleet näkyviin vain niille, joita ne koskevat, ja kaikki vastaajalle kohdennetut kysymykset olisi merkitty pakollisiksi.

Hieman yli puolet kyselyyn vastanneista estenomeista ja alan opiskelijoista kuului johonkin liittoon. Tutkimustuloksista kävi kuitenkin ilmi, että monet (23,5 prosenttia eli 8 henkilöä) liittoon kuulumattomista eivät olleet varmoja, millainen olisi heille sopiva liitto, joten tutkimukselle oli selkeästi tarvetta. Haastavan aiheesta teki se, että suomalaisista ammattiliitoista ja estenomikoulutuksesta ei löytynyt paljoakaan englanninkielistä aineistoa, minkä takia käytettiin suurimmaksi osaksi suomenkielisiä lähteitä. Lähteinä käytettiin pääosin ministeriön tutkimuksia, aiempia aiheeseen liittyviä opinnäytetöitä sekä ammattiliittojen omia verkkosivuja ja muita verkosta löytyviä sivuja. Aiheeseen liittyvien aiempien tutkimusten ja kirjallisuuden vähäisyys vaikeutti jonkin verran tutkimustulosten ja teoriaosuuden vertailua.

Työn aihe oli mielenkiintoinen, vaikei teoriataustaa valitettavasti löytynyt runsaasti. Aikaisempien tutkimusten vähäisyyden vuoksi koimme tärkeäksi tehdä opinnäytetyön estenomien suhteesta ammattiliittoihin/yhdistyksiin, jotka luovat monesti työntekijöille turvaa ja yhteisöllisyyden tunnetta. Nyt saatuja tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuuden tutkimuksissa. Vaikka aiempia tutkimuksia aiheesta ei ole tehty, työssä saavutettiin toivotut päätavoitteet: tulokset kertovat, mihin liittoihin estenomit tavallisesti kuuluvat sekä mihin liittoihin estenomit voivat kuulua. Toisaalta saatiin myös vastauksia siihen, mihin liittoihin estenomit eivät mahdollisesti voi liittyä, kuten Journalistiliitto ja Teollisuusliitto. Journalistiliiton ja Tradenomit liiton kohdalla asia jäi kuitenkin osin epäselväksi. Tulokset tuovat sopivaa ammattiliittoa pohtiville estenomille selkeyttä päätöksentekoon, ja antavat Laurealle puitteet ohjata estenomiopiskelijoita ammattiliittojen vaihtoehtoissa ja sopivan liiton mahdollisessa valinnassa.

Lähteet

Painetut

Kananen, J. 2014. Verkkotutkimus opinnäytetyönä: Laadullisen ja määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Sähköiset

Ahtiainen, L. 2019 a. Palkansaajien järjestäytyminen vuonna 2017. Viitattu 18.1.2020.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161433/TEM_10_2019_Palkansaajien%20jarjestaytyminen.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ahtiainen, L. 2019 b. Työehtosopimusten kattavuus vuosina 2017/2018. Viitattu 21.1.2020.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161945/TEM_2019_62.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Akava 2019. Mikä on Akava? Viitattu 30.12.2019. <https://akava.fi/keita-olemme/>

Ammattiliito Pro 2020. Tämä on Pro. Viitattu 16.8.2020. <https://www.proliitto.fi/memlemme-pro>

Ammattinetti 2020. Kauneudenhoitoala. Viitattu 9.1.2020.
http://www.ammattinetti.fi/ammattialat/detail/7_ammattiala?link=true

Blom R. 1988. Poliittinen liike ja sosiaalinen kollektiivisuus. Tutkimus Sosialidemokratiasta ja ammattiyhdistysliikkeestä Suomessa 1918-1930. Viitattu 17.1.2020. (arvostelu)
<http://web.a.ebscohost.com.nelli.laurea.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=f13823f4-5676-43c1-a7b5-b11b8823ff5d%40sdc-v-sessmgr01>

ERTO 2020. Tietoa ERTOsta. Viitattu 16.8.2020. <https://www.erto.fi/tietoa-ertosta>

Eurofound 2009. Trade unions. Viitattu 8.1.2020.
<https://www.eurofound.europa.eu/fi/node/52288>

infoFinland.fi 2019. Ammattiliitot. Viitattu 30.12.2019. <https://www.infofinland.fi/fi/elama-suomessa/tyo-ja-yrittajyys/tyontekijan-oikeudet-ja-velvollisuudet/ammattiliitot>

Laurea 2019. Kauneudenhoito- ja kosmetiikka-alan koulutus. Viitattu 27.11.2019.
<https://www.laurea.fi/koulutus/palvelualat/estonomi-amk/>

Lehtosaari, H. & Määttä, L. 2017. Estenomyhdistyksen perustaminen. Viitattu 20.1.2020.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/138229/Lehtosaari_Hanna_Maatta_Linda.pdf?sequence=1&isAllowed=y

MARK Suomen Markkinointiliitto 2011. Säännöt. <https://www.markkinointiliitto.fi/mika-on-mark/saannot/>

Myynnin ja markkinoinnin ammattilaiset MMA n.d. Mikä liitto? Viitattu 16.8.2020
<https://www.mma.fi/liitto/mika-liitto>

OAJ 2020. OAJ esittäytyy. Viitattu 16.8.2020 <https://www.oaj.fi/oaj/oaj-esittaytyy/>

PAM 2020 a. PAM pähkinänkuoressa. Viitattu 16.8.2020. <https://www.pam.fi/tietoa-pamista/pam-pahkinankuoressa.html>

PAM 2020 b. Opiskelijajäsenyys. Viitattu 9.9.2020.
<https://www.pam.fi/wiki/opiskelijajasenyyys.html>

Raevuori, K. 2009. Kyselytutkimus Estenomyhdistyksen tarpeellisuudesta. Viitattu 20.1.2020.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4787/Raevuori_Kaija.pdf?sequence=1&isAllowed=y

SAK 2019 a. Me olemme SAK. Viitattu 30.12.2019. <https://www.sak.fi/me-olemme-sak>

SAK 2019 b. SAK:n jäsentutkimus 2019. s. 35. Viitattu 7.1.2020.
<https://www.sak.fi/aineistot/tutkimukset/sakn-jasentutkimus-2019>

SAK 2019 c. Jäsenedut. Viitattu 8.1.2020. <https://www.sak.fi/ammattiliitot/jasenedut>

SAK, STTK ja Akava 2019. Ammattiyhdistysliikkeen ABC. Viitattu 30.12.2019.
<https://www.sttk.fi/files/ammattiyhdistysliikkeen-abc/>

Salaoudji, E. 2015. Estenomien työllistyminen. Viitattu 21.1.2020.
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/101508/Estenomien%20tyollistyminen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

STTK 2019 a. Mikä on STTK? Viitattu 30.12.2019. <https://www.sttk.fi/mika-sttk/>

STTK 2019 b. Perustietoa jäsenistä. Viitattu 30.12.2019. <https://www.sttk.fi/mika-sttk/perustietoa-jasenistamme/>

Suntio, I. 2020. Valmistuneiden estenomien työllistyminen. Viitattu 26.8.2020.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/343265/Valmistuneiden%20estennomien%20ty%C3%B6llistyminen.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Suomen Journalistiliitto 2017. Liiton säännöt. Viitattu 16.8.2020.

<https://journalistiliitto.fi/fi/liitto/saannot/>

Suomen Journalistiliitto 2020 a. SJL:n tehtävät. Viitattu 16.8.2020.

<https://journalistiliitto.fi/fi/liitto/liiton-tehtavat/>

Suomen Journalistiliitto 2020 b. Jäsenyys - Erityisryhmiä. Viitattu 26.8.2020.

<https://journalistiliitto.fi/fi/erityisryhmiä/>

Suomen Journalistiliitto 2020 c. Medialiiton ja Suomen Journalistiliiton välinen työehtosopimus 2020-2022 soveltamisohjeineen. Viitattu 26.8.2020.

<https://journalistiliitto.fi/wp-content/uploads/2020/04/Lehdistön-tes-2020-2022.pdf>

Suomen Yrittäjät 2020a. Missio, visio, arvot. Viitattu 16.8.2020.

<https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/tata-suomen-yrittajat/missio-visio-arvot-317080>

Suomen Yrittäjät 2020b. Tätä on Suomen Yrittäjät. Viitattu 16.8.2020.

<https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/tata-suomen-yrittajat-316180>

Teollisuusliitto 2020. Työehtosopimukset. Viitattu 16.8.2020.

<https://www.teollisuusliitto.fi/tyoelama/tyoehtosopimukset/>

Tradenomiliitto TRAL 2016. Tradenomiliitto TRAL ry:n strategia 2016-2020. Viitattu 16.8.2020

https://prezi.com/jmhars4ala07/tradenomiliitto-tral-ryn-strategia-2016-2020/?utm_campaign=share&token=57fcea7912f937eb35f1799ea7ea554610853f6ffa161dd11ee623ebfe976219&utm_medium=copy

tyoelamaan.fi 2019 a. Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu. Viitattu 30.12.2019.

<https://tyoelamaan.fi/tukea-tyoelamassa/luottamusmies-ja-tyosuojeluvaltuutettu/>

tyoelamaan.fi 2019 b. Työehtosopimus ja virkaehtosopimus. Viitattu 30.12.2019.

<https://tyoelamaan.fi/tyosuhde/tesves/>

Yrkeshögskolan Novia 2019. Estenom (YH). Viitattu 27.11.2019.

<https://www.novia.fi/utbildning/utbildningsutbud/halsa-och-valfard/estenom-yh/>

YTY 2020. Tietoa YTYstä. Viitattu 16.8.2020. <https://www.yty.fi/tietoa-ytysta.html>

Kaaviot

Kaavio 1: Kyselyyn vastanneiden opiskelupaikat.....	21
Kaavio 2: Muut tutkinnot.	22

Kuviot

Kuvio 1: Valmistuneiden estenomien työllisyystilanne. (Salaoudji 2015)	13
Kuvio 2: Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.....	21
Kuvio 3: Työelämä.	23
Kuvio 4: Työsuhteen muoto.	23
Kuvio 5: Työttömyyskassan jäsenyys.....	24

Taulukot

Taulukko 1: Toimialat keskusjärjestöittäin eri vuosina % (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019). ..	9
Taulukko 2: Edunvalvonnan piirissä olevien järjestäytymisaste toimialoittain vuosina 2013 ja 2017 (Ahtiainen 2019a).	15
Taulukko 3: Edunvalvonnan piirissä olevien järjestäytymisaste eri vuosina (Ahtiainen 2019a).	16
Taulukko 4: Estenomien ja alan opiskelijoiden järjestäytyminen iän mukaan.....	29
Taulukko 5: Estenomien ja alan opiskelijoiden järjestäytyminen työsuhdemuodon mukaan. .	30
Taulukko 6: Estenomien ja alan opiskelijoiden järjestäytyminen työllisyystilanteen mukaan.	30

Liitteet

Liite 1: Kysely estenomeille ja estenomiopiskelijoille	39
Liite 2: Sähköpostikysely ammattiliitoille.....	45

Liite 1: Kysely estenomeille ja estenomiopiskelijoille

23.8.2020

Estenomit ja ammattiliitot

Estenomit ja ammattiliitot

Tämä kysely on osa Laurea-ammattikoulun estenomien opinnäytetyötä, jonka tarkoituksena on selvittää muun muassa, mihin eri ammattiliittoihin estenomit kuuluvat ja mihin liittoihin he voivat ylipäänsä liittyä jäseniksi.

Kyselyssä on yhteensä 18 kysymystä, joihin vastaamiseen menee noin 3-5 minuuttia.

***Pakollinen**

Taustatiedot

1. 1. Sukupuoli *

Merkitse vain yksi soikio.

- Nainen
 Mies
 Muu

2. 2. Ikä *

Merkitse vain yksi soikio.

- 18-25
 26-30
 31-35
 36-40
 41-45
 46-50
 51-55
 56->

3. 3. Olen *

Merkitse vain yksi soikio.

- Estenomiopiskelija
 Valmistunut estenomi
 YAMK-estenomiopiskelija
 Valmistunut YAMK-estenomi

4. 4. Olen opiskellut / Opiskelen estenomiksi: *

(Voit valita tarvittaessa useamman vaihtoehdon, jos olet opiskellut esim. perustutkinon toisessa koulussa ja Yamkia toisessa)

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Laurea-ammattikorkeakoulussa
 Ammattikorkeakoulu Novlassa
 Turun ammattikorkeakoulussa
 Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiassa

23.8.2020

Eteenot ja ammatit

5. 5. Minulla on myös toinen tutkinto tai muita tutkintoja (ammattikoulu, AMK tai yliopisto): *

Merkitse vain yksi soikio.

Kyllä

Ei

6. 6. Jos sinulla on muu tutkinto/muita tutkintoja, kerro mikä/mitkä?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

Kosmetologi

Parturi/kampaaja

Tradenomi

Farmaseutti/provisor

Muu: _____

Työelämä

7. 7. Valitse sopivin vaihtoehto. Olen: *

Merkitse vain yksi soikio.

Työelämässä

Opiskelija

Opiskelija sekä työelämässä

Työtön

Lomautettu

8. 8. Olen: *

HUOM! Työsuhde = työnantajan ja työntekijän välinen työsuhteen (palkkatyö)

Merkitse vain yksi soikio.

- Vakituksessa työsuhteessa (kokoaikainen)
- Vakituksessa työsuhteessa (osa-aikainen)
- Määräaikaisessa työsuhteessa (kokoaikainen)
- Määräaikaisessa työsuhteessa (osa-aikainen)
- En ole tällä hetkellä työsuhteessa

9. 9. Olen: *

Merkitse vain yksi soikio.

- Päätoiminen yrittäjä
- Sivutoiminen yrittäjä
- En ole yrittäjä

10. 10. Jos olet työelämässä, teetkö estenomin tutkintoa vastaavaa työtä tai työtehtäviä?

(Voit hypätä kysymyksen yli, jos et ole työelämässä)

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En
- Osittain (esim. markkinointi kauneusalan ulkopuolella)

Ammattiliitto ja työttömyyskassa

11. 11. Kuulun ammattiliittoon: *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En

12. 12. Kuulun kahteen (tai useampaan) eri ammattiliittoon: *

Merkitse vain yksi soikio.

Kyllä

En

13. 13. Kuulun liittoon, koska/ En kuulu liittoon, koska: *

14. 14. Jokin muu kuin estenomien tutkinto (esim. aiempi tai myöhempi tutkinto) on vaikuttanut ammattiliiton valintaan:

(Jos et kuulu liittoon, voit hypätä kysymyksen yli)

Merkitse vain yksi soikio.

Kyllä

Ei

15. 15. Nimeä liitto/liitot, johon/joihin kuulut:

(Jos et kuulu liittoon, voit hypätä kysymyksen yli)

23.8.2020

Eteenot ja ammattiliitot

16. 16. Koen liittoon kuulumisen hyödylliseksi ja/tai tärkeäksi *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 En
 En osaa sanoa

17. 17. Saatko nykyisestä ammattiliitostasi tarvitsemasi? Onko joitakin palveluita, joita kaipaat, mutta et saa? Jos, mitä?

(Jos et kuulu liittoon, voit hypätä kysymyksen yli)

18. 18. Työttömyyskassa: Valitse sopivin vaihtoehto *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kuulun sekä ammattiliittoon että työttömyyskassaan.
 Kuulun vain työttömyyskassaan.
 En kuulu työttömyyskassaan enkä ammattiliittoon.

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

Liite 2: Sähköpostikysely ammattiliitoille

Hei,

Opiskelemme Laurea-ammattikorkeakoulussa ja teemme opinnäytetyötä estenomeista ja ammattiliitoista. Toivoisimme, että pystyisitte vastaamaan alla oleviin kysymyksiin sähköpostitse. Vastauksia tullaan käyttämään opinnäytetyössä.

Opinnäytetyömme tavoitteena on selvittää, mihin eri ammattiliittoihin estenomit kuuluvat ja mihin liittoihin he voivat ylipäänsä liittyä jäseniksi. Samalla selvitetään, millaista edunvalvontaa ja millaisia palveluita eri ammattiliitot voivat estenomeille tarjota.

Estenomi on kauneudenhoitolan ammattikorkeakoulututkinto. Estenomin suomenkielinen tutkinto Laurea-ammattikorkeakoulussa koostuu liiketalouden ja kosmetiikan raaka-aineiden kemian opinnoista. Ruotsinkielisessä tutkinnossa ammattikorkeakoulu Noviaassa korostetaan stailausta sekä myyntiä ja markkinointia enemmän kuin kemiaa.

Estenomi voi työskennellä esimerkiksi markkinoinnissa, sisällöntuottajana, tuotepäällikkönä, ostajana, kouluttajana tai opettajana, jos hän on opiskellut ammatillisen opettajan pätevyyden. Estenomi voi suuntautua moniin muihinkin työtehtäviin tai toimia esimerkiksi yrittäjänä.

1. Kuuluuko liittoonne estenomeja?
2. Jos ei, voisiko kuulua?
3. Millaista edunvalvontaa ja millaisia palveluja liitto voisi/pystyisi tarjoamaan estenomeille?
4. Ovatko lakot/ korona vaikuttaneet jäsenmääriinne?

Ystävällisin terveisin,
Nea-Mari Neziri ja Saara Ruokonen
Estenomiopiskelijat
Laurea AMK